Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 185 (3383) ПАЙШАНБА
11 АВГУСТ 1977 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИ

Ҳамза район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Унинг қатнашчилари КПСС XXV съезди талаблари асосида ғоявий-сиёсий, меҳнат ва ахлоқий тарбиянинг бирлигини таъминлаш юзасидан район партия ташкилотининг вазифаларини муҳокама қилдилар. Район партия комитетининг биринчи секретари Т. Э. Эргашев доклад қилди.

Район партия комитетининг иккинчи секретари Б. В. Ефремов партия талаблари асосида пахтачиликни янада ривожлантириш — қишлоққа ёрдам кўрсатиш вазифасини район коммунистлари қандай ҳал қилаётганликлари тўғрисида, пленумлар ўртасида район партия комитети бюросининг иши ҳақида ахборот берди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Шаҳримиздаги электр рўзғор буюмлари заводининг аҳил коллективи юбилей йили социалистик мусобақасига қўшилиб унумли меҳнат қилмоқда. Сиз суратда шу заводнинг силлиқловчиси Тимофей Фёдорович Бучневни кўриб турибсиз. Бу ёш коммунист кунлик нормасини зиёдаси билан бажариб бошқаларга ўрнак бўлмоқда.
СУРАТДА: Т. Бучнев.
И. Шоноғомов фотоси.

• Шарҳчи сатрлари

СИНГАПУР— ОРОЛ РЕСПУБЛИКАСИ

Жануби— Шарқий Осиёдаги кичик орол давлати — Сингапур Республикаси (территорияси 58 квадрат километр, аҳолиси 2 миллион 250 минг киши) ҳар йили август ойининг бошида ўз байрами—миллий кунни нишонлади. Асрлар бўйи Индонезия султонлари, Голландия ва Британия мустамлакачилари асоратида қолган Сингапур 1965 йил 9 августда мустақил давлат бўлиб қолди.

Ўша пайтдан буён ўтган даврда Сингапур Осиёда иқтисодий жиҳатдан тараққий этган давлатларнинг бирига айланди. Сингапурнинг жаҳон савдо йўллари туташган жойда, қулай мавқени эгаллаб турганлиги мол ўтказувчи энг йирик база хизматини бажаришини таъминлади. Ҳозирги вақтда Сингапур порти юк обороти жиҳатидан жаҳонда олдинги ўринлардан бирини эгаллади: ҳар йили 40 мингдан зиёд кема, яъни жаҳондаги барча мамлакатлар савдо кемаларининг қарийб ярми шу портга келиб туради.

Аммо Сингапур кейинги йилларда савдо-сотиқ воситачиси, «омбор — шаҳар»дан йирик индустриал марказга айланди. Бу мамлакатда каучук ишлаб чиқарадиган, нефтни қайта ишлаб берадиган заводлар, электротехника, электрон, химия, оптика саноати ва саноатнинг бошқа замонавий тармоқлари вужудга келтирилди. Тимсоҳ терисидан ясалган буюмлар, ранг-баранг гуллар, жумладан ғоят хушбўй антиқа ўсимликлар, шунингдек акварлум балиқлар Сингапур экспорт қиладиган моллар орасида муҳим ўрин олади. Булар полиэтилен халталарга солиниб, жаҳоннинг кўп мамлакатларига юборилади. Республика бу молларни чет элларга сотиб, ҳар йили 15 миллион долларга яқин даромад олиб туради.

Сингапур мустақил давлат бўлиб қолганидан кейин социалистик мамлакатлар билан, айниқса Совет Иттифоқи билан кенг алоқа ўрнатди. Сингапур портида лангар ташлаётган кемаларимизнинг сони йил сайин ортиб боряпти. Совет байроғи тикилган танкерлар, сузиб юрувчи балиқ заводлари, океанография кемалари ва бошқа кемалар маҳаллий докларда ремонт қилинади. Бу республикада иккита Совет — Сингапур савдо кемалари компанияси ишлаб турибди. Ҳар икки мамлакатга наф келтирадиган савдо-сотиқ муваффақиятли суратда ривожланмоқда. Совет Иттифоқи Сингапурга станок, қоғоз, газлама етказиб бермоқда ва булар эвазига кокс мойи, пойафзал, каучук ва сингапур экспортининг анъана бўлиб қолган бошқа молларини олиб турибди.

Совет Иттифоқи билан Сингапур ўртасида алоқа ўрнатилган пайтдан буён ҳали кўп вақт ўтгани йўқ (мамлакатларимиз ўртасида савдо муносабатлари ўн йилдан сал кўпроқ вақт илгари ўрнатилган эди). Шунга қарамай, бу алоқалар— сиёсий, иқтисодий, маданий ва туристик алоқалар ҳар икки давлат халқларига наф келтириб, йил сайин муваффақиятли суратда ривожланиб бормоқда.

В. ГОНЧАРОВ,
ТАСС шарҳловчиси.

ҚЎШИМЧА МАЖБУРИЯТ

Куни кеча 2502-автоколонна коллективи йиғилиш ўтказиб, унда янги мажбуриятни муҳокама қилди. Автотранспортчилар Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини планга қўшимча 30 минг тонна юк ташиш билан кутиб олишга аҳд қилишган эди. Йиғилишда улар ўз мажбуриятларини қайтадан кўриб чиқиб шонли санага қадар 45 минг тонна юк ташиш мажбуриятини олишди. Шунингдек, транспортчилар йил охирига қадар планга қўшимча 36 минг сўмлик иқтисодий фойда олишни ҳам белгилаб олишди.

Корхонада Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига бошланган мусобақа тобора авж олиб бормоқда. Меҳнат беллашувларида айниқса Р. Маматов, А. Орипов, Р. Харислар етакчилик қилаётган бригадалар пешқадамлик қилишмоқда. Уларнинг ҳар бири кунига планга қўшимча 50—60 тонна халқ хўжалик юкларини манзилга етказиб беришга муваффақ бўлишяпти.

ЮБИЛЕЙ 60 ВАХТАСИДА

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 60 ЙИЛЛИГИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК!

Конституцияга бағишлаб

Бугун

республика атеизм уйи йўлланмаси билан шаҳримиз олий ўқув юртларининг ўқитувчилари Сирдарё ва Сурхондарё областларига қилган сафардан қайтиб келишди.

В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг ўқитувчилари, фалсафа фанлари кандидатлари М. Орипов, Н. Эгамбердиев, М. Долиев ва бошқалар жойларда меҳнаткашлар ҳузурида суҳбатлар олиб бордилар.

Иккала областда ўтказилган суҳбатлар асосан СССР янги Конституциясининг лойиҳасига бағишланди.

Атеизм уйи ана шундай суҳбатларни яқин кунларда Бекобод шаҳрида, Наманган, Қорақалпоғистон областларида олиб боради.

ҚУДРАТЛИ БОСМАХОНА

Юнусобод массивида республикамизда энг қудратли замонавий босмахоналардан бири бунёд этилади.

Бугун

«Средазнииполиграф» лойиҳа институтида ана шу матбаачилик корхонасининг лойиҳаларини яратиш бўйича асосий ишлар тугалланди. Барча чизмачилик ҳужжатлари буюртмачи — Ўзбекистон ССР нашриётлар, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетига топширилади.

Архитектор ва инженерларнинг тавсиясига биноан бу босмахона узунлиги 78 метр, эни 24 метр бўлган катта ишлаб чиқариш корпуси, маъмурий, маиший корпуслар, ошхона, мажлислар залидан иборат бўлади. Тўрт қаватли бу бинода бир йилда 60 миллион саҳифа оттиск босма маҳсулоти ишлаб чиқарилади.

• *Техника тараққиёти йўлида*

ҚИММАТЛИ ТАКЛИФ

Тўқимачилик комбинатида техника тараққиёти учун кураш қизғин тус олди. Барча фабрика ва цехларда янги техникани ўрнатиш, қўл кучи билан бажариладиган оғир ишларни механизациялаштириш ва автоматлаштириш бўйича катта ҳажмдаги ишлар амалга оширилмоқда. Комбинат қошидаги марказий илмий-тадқиқот лабораторияси инженерлари техника бўлими билан ҳамкорликда цехлар ва участкаларни реконструкциялаш ва механизациялаш т и р и ш планини ишлаб чиқдилар.

Техника тараққиёти учун курашда айниқса, рационализаторлар фаол иштирок этмоқдалар. Ўтган олти ой мобайнида ип-йигирув фабрикасининг рационализатори Н. Колеух, Ю. Ларгин, В. Савицкаялар бўяш аппаратларига бўёқларни узатиш жараёнини механизациялаштириш бўйича таклиф киритдилар. Бу таклифни жорий этиш туфайли меҳнат шароити яхшиланиб, 7 минг сўмлик фойда олинди.

Шунингдек, пардозлаш фабрикасининг директори Т. Сулаймонов, химия лабораториясининг бошлиғи К. Литвишко, фабрика бош инженери В. Лопатина, оқартириш цехи бошлиғи А. Девятникалар ишқорли перекись билан буғлантириш орқали докани бетўхтов оқартириш усулини ишлаб чиқдилар. Бу таклифнинг йиллик иқтисодий самарадорлиги 14 минг сўмни ташкил этади.

Шу йилнинг биринчи ярми мобайнида комбинат бўйича ҳаммаси бўлиб 363 та рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бу таклиф ва ихтиролардан 410 минг сўмлик соф фойда олинди.

Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ мусобақасини кун сайин авж олдираётган абразив комбинати ишчилар коллективи барча халқ хўжалиги буюртмаларини ўз вақтида сифатли адо этиш борасида фидокорлик билан меҳнат қилмоқда. Ҳар куни корхонада 30 дан зиёд адреслар бўйича турли хил абразив маҳсулотлари жўнатилади.

СУРАТДА: (чапдан-ўнгга) корхона тайёр маҳсулот жўнатиш участкасининг илғор ишчиларидан юк ортиш бўйича механизатор Р. Эмирбеков, илғор жойловчи-сараловчи М. Исомуҳамедова ва ҳайдовчи Б. Ибрагимов ўртоқлар абразив маҳсулотларини жўнатиш тараддудида.

М. Нуриддинов фотоси.

ЯНГИ МЕТОД БЎЙИЧА

2-автокорхона коллективи ўтган ҳафтада унумли меҳнат қилди. Бу ерда планга қўшимча 3,5 минг сўмлик иқтисодий фойда олинди. Ҳаракатдаги маршрут таксилари билан 17,5 минг пассажирга хизмат кўрсатилди.

Ҳайдовчилар ўртасида бошланган социалистик мусобақада Ф. Тинчеров, А. Зостников, А. Черкасов сингари маршрут такси ҳайдовчилари пешқадамлик қилишмоқда. Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга аҳд қилган бу пешқадам ҳайдовчилар ҳозир келгуси йилнинг февраль ойи ҳисобига меҳнат қилишяпти.

Автокорхонада ҳозир янги самарали иш методи — бригада пудрати усулига ўтиш амалга оширилмоқда. Тошкент меҳмонхонаси — Студентлар шаҳарчаси бўйича қатнайдиган 9-маршрут ҳозир ана шу метод бўйича ишламоқда. Йил охирига қадар барча маршрутлар ана шу самарали метод бўйича ишлашга ўтказилади.

ТИНЧЛИКНИ ҲИМОЯ ҚИЛАЙЛИК!

«Ташкенткабель» заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан юзлаб киши 10 август куни корхонанинг каротаж кабеллар цехига тўпланди. Улар нейтрон бомбага қарши халқаро ҳаракат ҳафталигига бағишланган митингда қатнашмоқ учун бу ерга келишди.

Корхона партия комитетининг секретари В. Т. Петров митингни очиб, коммунистик меҳнат зарбдори ишчи Сапарбой Холлиевга сўз берди.

— Америка империалистлари, — дейди у, — ер юзидаги барча софдил кишиларга дағдаға қилмоқдалар. Улар даҳшатли бомбани ишлаб чиқаришга киришиб, жаҳонни ядро ҳалокати хавфи остида қолдиришга яна уринмоқдалар. Лекин уруш оловини ёқувчилар шу нарсани яхши билсинлари, халқлар уларнинг хатти-ҳаракатларини сезгирлик билан кузатиб турибдилар ва атом васвосларининг ёвуз режаларини барбод этиш учун қўлларидан келган ҳамма ишларни қиладилар.

Слесарлар бригадири, Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси Н. С. Шатохин сўзга чиқади. У тинч бунёдкорлик меҳнати билан банд бўлган совет кишилари халқаро кескинликнинг юмшатилишидан астойдил манфаатдор эканликлари ҳақида, ер курраси узра ҳамиша мусаффо осмон бўлишини истаётганликлари тўғрисида гапиради. Советлар мамлакатининг тинчликсеварлиги тўғрисида, Коммунистик партиянинг доно ташқи сиёсати ҳақида СССР янги Конституцияси лойиҳасида яхши гаплар айтилган. Айни маҳалда Америка Қўшма Штатларида турли-туман «калхатлар» бошини кўтариб, ўт билан хатарли ўйнашмоқдалар. Уларнинг жинояткорона ҳаракатлари қатъиян қораланиши лозим.

Мастер М. И. Филяева, электрик С. М. Богачев, завод бош инженери вазифасини ижро этувчи Ю. Ф. Кабардин митингда ана шу ҳақда гапирдилар.

Тошкентлик кабелчилар бир овоздан қабул қилинган резолюцияда ялпи қирғин қуролининг янги турини ишлаб чиқаришни маъқуллаган АҚШ ҳукуматининг ножўя ҳаракатларидан барча совет кишилари сингари ғоят ташвишланганликларини билдирдилар. Бу хатти-ҳаракатлар, деб кўрсатилади митинг қатнашчилари қабул қилган ҳужжатда, Америка маъмуриятининг тинчликка интилаётганлиги ҳақидаги гапларига асло тўғри келмайди, хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланиб Хельсинкида ўтказилган Умумевропа кенгаши Якунловчи актининг асосий принципларига зиддир.

Биз АҚШнинг нейтрон бомба ва қанотли ракеталар ишлаб чиқариш соҳасидаги хатарли режаларини қатъиян қоралаймиз. Биз ажал уруғини сочадиган ана шу қурол устида олиб борилаётган ишларнинг дарҳол тўхтатилишини талаб қиламиз. Хиросима фожиаси такрорланмаслиги керак! — дейилади резолюцияда.

(ЎзТАГ).

САВОЛ—ЖАВОБ КЕЧАСИ

А. С. Пушкин номли Наманган шаҳар маданият ва истироҳат боғининг ёзги театрида «СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қиламиз» деган мавзуда савол-жавоб кечаси ўтказилди. Меҳнаткашларнинг саволларига «Билим» жамиятининг лекторлари, партия ходимлари жавоб қайтардилар. Кечада меҳнат ветеранлари, шаҳар саноат корхоналарининг энг яхши ишчилари сўзга чиқдилар.

• *Зарбдор қурилиш одимлари*

КИЕВЛИКЛАР ҲИССАСИ

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллик юбилейи яқинлашган сари метро қурувчиларнинг иш суръатлари ўсмоқда. Метросозлар қўлга киритаётган меҳнат ютуқларида киевлик қурувчиларнинг ҳам ҳиссалари катта бўляпти. Улар Халқлар Дўстлиги ва Ҳамза станциялари оралиғида пўлат из ётқизиш топшириқларини 120 процентга етказиб бажаришмоқда.

— Биз қардош Украина пойтахтининг метросозлари Тошкентнинг ер ости қасрини бунёд этишда қатнашаётганлигимиздан беҳад мамнунмиз, — дейди бригада бошлиғи Юрий Мартиненко. —Шунинг учун ҳам бажараётган барча ишларимиз юқори сифатли бўлишига алоҳида эътибор беряпмиз.

Беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари адо этиш учун бошланган социалистик мусобақада Н. Педянц, А. Ромовед, Э. Гольдуков сингари меҳнатсеварлар кўпчиликка ўрнак кўрсатишмоқда.

ТЕХНИКА ШАРОФАТИ

Махсус конструкторлик бюроси мутахассислари боғлардаги ва айниқса узумзорлардаги юқори сортли узум ҳосилини териб олишга мўлжалланган электромобилни яратдилар. Аккумулятор қувватидан фойдаланувчи бу янги машина ўтган йили «Ўзбекистон 50 йиллиги» номли колхознинг узум плантацияларида муваффақиятли синовдан ўтди.

Терилган ширин-шакар узумлар сараланмайди. Аксинча, тўғридан-тўғри яшикларга солиниб, савдо тармоқларига жўнатилади. Электромобелга махсус тара — секцияли контейнер ўрнатилган. Техника шарофатининг натижаси — узум йиғувчиларнинг меҳнат унумдорлигини икки, беш бараварга кўпайтирди, бутунлай қўл меҳнатига барҳам берди.

ТОШКЕНТЛИК МЕҲМОНЛАР БХРда

СОФИЯ, 9 август. (ТАСС). Таниқли ўзбек кинорежиссёри Б. А. Хўжаев бошчилигидаги киноҳаваскорлар марказий республика клуби делегацияси Тошкент области билан бирoдарлашган Хасково округига келди. Ўзбекистонлик меҳмонлар Хасководаги бир қанча саноат корхоналарида бўлдилар, Совет-Болгария дўстлигига бағишланган митингда иштирок этдилар.

Ўзбек киноҳаваскорлари Улуғ Октябрь ғояларининг Болгарияда революцион жараённинг авж олишига таъсири тўғрисидаги, СССР билан БХР ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ҳақидаги фильмни суратга оладилар. Бу кинолента Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги арафасида айни бир вақтда Ўзбекистон ССР ва Хасково округи экранларида кўрсатилади.

Шаҳримиздаги электроаппаратлар заводи коллективи пешқадам ишчи, коммунистик меҳнат зарбдори Светлана Александровна Вартанова номини ҳурмат билан тилга олади. Чунки бу илғор ишчи узоқ йиллардан бери корхонада ишлаб келмоқда. У доимо кунлик нормасини ортиғи билан адо этиб сифатли маҳсулот ишлаб чиқаради.
СУРАТДА: С. А. Вартанова иш устида.
И. Шоноғомов фотоси.

РЕСПУБЛИКА ЖУРНАЛИСТЛАРИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

Бугун Тошкентда Ўзбекистон журналистлар Союзи правлениеси, Тошкент бўлими ва Тошкент область журналистлар ташкилотининг қўшма пленуми бўлди. Унинг қатнашчилари СССР янги Конституцияси лойиҳасини пропаганда қилиш ва тушунтириш, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини нишонлашга тайёргарлик кўриш юзасидан Ўзбекистон журналистларининг вазифаларини муҳокама қилдилар.

Пленумда Ўзбекистон журналистлар Союзи правлениесининг раиси З. И. Есенбоев доклад қилди.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ЯНГИЛИКЛАРИ

▲ **Областда СССР янги Конституциясининг лойиҳасини муҳокама қилиш давом этмоқда.** Шу кунга қадар ишлаб чиқариш коллективлари, колхозлар, совхозлар, сменалар, цехларда 6 минг 152 митинг ва йиғилишлар бўлиб ўтди. Уларда 868 минг киши иштирок этди. 24 мингдан зиёд ишчи ва хизматчи сўзга чиқди. Йиғилиш қатнашчилари Конституция лойиҳасини маъқуллаш билан бирга ўзларининг таклифларини ҳам киритдилар.

▲ **Бекободдаги В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводининг мартен цехидаги В. Б. Барабашин бошлиқ пўлат қуювчи комсомол-ёшлар бригадаси коллективи Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб донг таратди.** Коллектив йил бошидан буён топшириққа қўшимча мажбуриятдаги 440 тонна ўрнига 720 тонна пўлат қуйишга эришди ва 9 тонна ёқилғини тежаб қолди. Бригаданинг аҳди 7 ноябргача пландан ташқари 1030 тонна пўлат қуйишдир.

▲ **Ўзбекистон ССР қишлоқ қурилиши министрлигининг 1-«Узсельспецстрой» тресги коллективи** Калинин районида катталиги 3 гектардан иборат теплица комбинатини муддатидан илгари фойдаланишга топширди.

▲ **Область пахта тозалаш заводлари йил бошидан буён пландан ташқари 7686 минг сўмлик маҳсулотни реализация қилди,** пландан ташқари 1205 тонна тола ва 1020 тонна момиқ ишлаб чиқарди.

▲ **Калинин районининг деҳқонлари гектар бошига 122 центнердан картошка етиштириб давлатга 8100 тонна маҳсулот топширишди.** Улар яна 13 минг тонна картошка етказиб беришга аҳд қилишди.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

★ **КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан мамлакатимизда дам олаётган БКП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, БХР Давлат кенгашининг раиси Т. Живков билан 9 август куни Кремлда учрашди.**

Л. И. Брежнев ва Т. Живков ўртоқлар Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикасининг социал-иқтисодий тараққиётига оид актуал масалалар тўғрисида бир-бирларига ахборот бердилар.

★ Вьетнамлик меҳмонлар Ленинградга келгач, тушдан кейин Петродворецни бориб кўрдилар.

Меҳнаткашлар депутатлари Ленинград область ва шаҳар Советлари ижроия комитетлари Вьетнам Социалистик Республикаси Миллат мажлиси делегацияси шарафига зиёфат берди. Зиёфатда А. Н. Шибалов билан Чионг Тинь нутқ сўзладилар.

телетайп лентасидан

▲ КОПЕНГАГЕН. Данияда «цирк саҳнада» совет артистлари труппасининг гастроллари ғоят муваффақиятли ўтмоқда. Бу гастроллар «Дания — СССР» жамиятининг ташаббуси билан уюштирилди. Дания пойтахти аҳолиси севиб дам оладиган шаҳар атрофидаги «Баккене» паркида совет артистлари берган томошаларни 50 мингга яқин киши келиб кўрди. Ютландия, Фин ороллари ва мамлакатнинг бошқа шаҳарлари аҳолиси ҳам «цирк саҳнада» труппаси коллективининг ижоди билан танишади.

▲ **КАРАКАС. Кейинги тўрт йил ичида Венесуэлада шу қадар кўп олий ўқув юрти ташкил этилдики, шу асрнинг бошидан буён бу қадар кўп олий мактаб очилмаган эди. 1972 йилда мамлакатда атиги 27 олий ўқув юрти бор эди, ҳозирги пайтда эса уларнинг сони элликтадан ошиб кетди. Венесуэла маориф министри Карлос Рафаэль Сильва шу тўғрида журналистларга хабар берди. 1955 йилда мамлакатда ҳар бир минг кишига 1,3 студент тўғри келар эди, орадан йигирма йил ўтгач Венесуэлада яшовчи ҳар бир минг кишига 18,7 студент тўғри келди.**

▲ КАНБЕРРА. Атом бомбаси ташланган Хиросима ва Нагасаки фожиасининг 32 йиллиги муносабати билан Австралиянинг энг йирик шаҳарларидан Мельбурн ва Сиднейда оммавий намойишлар бўлиб ўтди. Мамлакат жамоатчилиги вакиллари Австралия уранидан ҳарбий мақсадларда фойдаланишга қарши норозилик билдирдилар ва Австралия уранини ғарб мамлакатларига экспорт қилинмасин, деб талаб этдилар. Маҳаллий матбуотнинг ёзишича, Мельбурнда 15 минг кишининг иштироки билан ўтказилган норозилик намойиши Вьетнамдаги уруш тамом бўлган пайтдан буён энг йирик намойиш бўлган.

▲ **ЛУСАКА. Замбия пойтахтида саноат ва қишлоқ хўжалик виставкаси очилди. Замбиядаги 120 компания ва ташкилот ўз маҳсулотини шу виставкага қўйди. Виставкада чет мамлакатлар ҳам қатнашмоқда.**

Виставкадан кузатилган асосий мақсад — республика экономикаси давлат секторининг муваффақиятларини намойиш қилишдир. Виставканинг биринчи кунидёқ мукофотларнинг кўпчилиги Замбия саноат тараққиёти давлат корпорациясининг экспонатлари учун берилган.

▲ ЛУАНДА. Бу ерда «Конституция — Совет халқи ҳаётининг асосий қонуни» фотовиставкасининг очилиши Ангола пойтахтининг ҳаётида катта воқеа бўлди. Виставкани очиш вақтида республиканинг партия ва давлат раҳбарлари, Луанда жамоатчилигининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

Виставка Конституция қоидалари қандай амалга оширилаётганлигини, совет кишиларининг меҳнати ва дам олишини, советлар мамлакатининг маориф ва маданият соҳасида эришган муваффақиятларини тасвирлайди. Виставканинг махсус бўлими Совет — Ангола муносабатларига бағишланган.

▲ **БУЭНОС-АЙРЕС. Аргентинада қимматчилик тобора авж олмоқда. Бу ерда эълон қилинган маълумотларга қараганда шу йилнинг дастлабки етти ойи мобайнида мамлакатда кун кечириш 63 процент қимматлашган. Июль ойида нарх-наво 7,5 процент кўтарилган. Озиқ-овқат маҳсулотлари, хизмат кўрсатишнинг баъзи турлари, жамоат транспортида қатнаш, квартира ҳақи ва ёнилғи бўяш материаллари айниқса қимматлашган.**

БИЗ — СОВЕТ ХАЛҚИМИЗ

ҚАТРАДА ҚУЁШ

Сўнгги олтмиш йил ичида ҳаётимизга чуқур илдиз отган улуғ анъана — мамлакатимиз халқларининг қардошларча ҳамкорлиги, ҳамжиҳатлиги ва дўстлигидир. Ўтмишда диний, ирқий ва миллий низолар қандай қонли урушларга сабаб бўлганлигини, одамларга қанча бахтсизликлар келтирганлигини эсласак, ҳозирги кунларда биз одатланиб қолган дўстона муносабатлар, турли миллат вакилларининг ягона совет оиласида бир-бирларидан баҳраманд бўлиб тотув ҳаёт кечиришлари қанчалик улкан бир неъмат эканлигини яққол сезишимиз мумкин.

Қатрада қуёш акс этганидек мамлакатимиз халқларининг дўстлиги ҳар биримизнинг ҳаётимизда, таржимаи ҳолимизда, қилган ишларимизда ёрқин из қолдиргандир.

Мен Туркистон тизма тоғининг этагида Кенгкўл деган ўзбек қишлоғида туғилиб ўсганман. Бу қишлоқ шаҳардан анча узоқда бўлиб ҳозир Тожикистоннинг Ўратепа районига қарайди. Бизга энг яқин жой — Чирой деган тожик қишлоғи эди. Унинг нарида Ўроқли деган ўзбек қишлоғи. Яна бир қир ошсангиз — Новобод деган тожик қишлоғи. Урушдан олдин Новободда тегирмон кўп эди, биз ун тортишга борар эдик. Далаларимиз туташ. Ер ҳайдаш, ўроқ ўриш, хирмон янчиш пайтларида ҳам икки халқ вакиллари доим иноқ, тотув бўлишар, биз болаликдан ана шу иноқликка ўрганиб ўсар эдик.

Кейинчалик биз Ўратепага кўчиб келдик. Бу ердаги тожик мактабида ўзбек синфлари бор эди. Мен шу синфлардан бирига кириб ўқий бошладим. Ўша пайтда бадиий китоб ўқишга ишқим ошган эди. Шаҳар болалар кутубхонасида ўзбекча китоблар унча кўп эмас экан. Уч-тўрт ойда борини ўқиб тугатдим. Бошқа тилдаги китобларни ҳали ўқиёлмайман. «Капитан Грантнинг болалари» деган уч томлик роман тожикчага таржима қилинган бўлиб чиққан экан. Чиройли муқовалари, суратлари жуда ҳавасимни келтирди. Кутубхонадан олиб қўшни синфда ўқийдиган тожик ўртоқларим ёрдамида аввал романнинг суратлари тагига ёзилган қисқа матнларнинг маъносини тушунадиган бўлдим.

Олтинчи синфда Шокиров деган география ўқитувчимиз бор эди. Ўзи татар, ўзбек тилида дарс беради, шу билан бирга, тожик тилини ҳам мукаммал билади. Шу ўқитувчимизнинг «Мен тожик тилини уч ойда ўрганганман» дегани далда берди. Уч-тўрт ойда мен ҳам кутубхонадан олган тожикча китобларни баҳузур ўқиб тушунадиган бўлдим.

Бу менга кейинчалик қардош тожик адабиётининг ютуқларини яқиндан кузатиб боришга имкон берди. Совет даврида туғилиб ўсган истеъдодли тожик ёзувчиси, менинг тенгдошим Толис халқларимиз ва адабиётимизнинг қардошлигини чин дилдан ҳис қилган адиблардан. Бу қардошликни ёшлигимдан кўриб ўсганлигим ҳам сабаб бўлди-ю, мен Толиснинг «Саратон» деган қиссасини она тилимизга шавқ билан таржима қилдим.

Ажойиби шуки, Толис ҳам, мен ҳам адабиётда ўзимизнинг энг суюкли устозларимиздан бири деб улуғ рус ёзувчиси Лев Толстойни билар эдик. Толиснинг айтишича, унинг отаси Лев Толстойга эҳтироми зўрлиги туфайли ўғлининг отини унга уйқаш қилиб «Толис» қўйган. Мен эса студентлик ва аспирантлик йилларимдан бошлаб Л. Толстой ижодига шунчалик ихлос қўйган эдимки, унинг маҳорат сирларини ичдан ўрганиш учун «Казаклар» қиссасини ҳавас билан ўзбекчага таржима қилганман.

Л. Толстойнинг энг яхши анъаналарини совет адабиётида муваффақият билан давом эттирган ажойиб рус совет ёзувчиларидан бири Константин Федин эди. Мен унинг ёзувчилик тажрибасини чуқур ўрганиш мақсадида «Илк севинчлар» романининг таржимаси устида узоқ вақт ишлаганман ва бу иш ҳам мен учун катта бир ижодий мактаб бўлган.

Октябрь революциясининг ғалабаси билан мамлакатимиз халқлари орасида ривож топган қардошларча ҳамкорлик мазмунан ниҳоятда бой, шаклан беҳиҳоя хилма-хил. Бу бойлик ва хилма-хиллик ҳам ҳар биримизнинг ҳаётимизда қатрадаги қуёш каби ярқираб кўринади. Фикримнинг исботи учун яна иккита мисол келтирмоқчиман. Бири — машҳур туркман ёзувчиси Ҳидир Деряевнинг «Қисмат» романига алоқадор. Йигирманчи йилларнинг ўрталарида Абдулла Қодирийнинг «Ўтган кунлар» романи энди босилиб чиққан пайтларда Ҳидир Деряев йигирма яшар йигит бўлади ва Тошкентда ўқиб билим олади. Ҳ. Деряевнинг гувоҳлик беришича, «Ўтган кунлар» унда катта қизиқиш уйғотади, туркман халқининг ҳаётидан ҳам шунга ўхшаш роман ёзишга «турткн» беради. Чиндан ҳам, «Қисмат»да Абдулла Қодирийнинг энг яхши анъаналари туркман адабиётининг энг яхши анъаналарига новаторларча қўшиб, тараққий эттирилган. Ўзбек китобхони «Қисмат»ни катта қизиқиш билан қабул қилди. Бу романнинг икки китобини таржима қилиш эса мен учун халқларимизнинг дилини-дилига яқин қилиш, адабиётларимиз дўстлигини янада мустаҳкамлаш борасидаги граждалик бурчимизни бажаришга қаратилди.

Иккинчи факт — Москвада М. Горький номли Адабиёт институтининг аспирантурасида менга илмий раҳбар бўлган рус олими профессор Виктор Михайлович Сидельников билан боғлиқ. В. М. Сидельников ҳозир Москвада Патрис Лумумба номидаги Халқлар Дўстлиги университетида ишлайди. Виктор Михайловичнинг раҳбарлигида мен ўзбек адабиёти ҳақидаги кандидатлик диссертацияни ўз муҳлатида ёзиб тугатган эдим. Уч йиллик аспирантура муҳлати тугаган заҳоти диссертация ҳимоя қилинди. Мен устозимдан беҳад миннатдор бўлиб, ўзимни қарздор сезиб гапирсам:

— Шогирдлик қарзингизни менга узишингиз шарт эмас, ўзингиздан кейин фанга кириб келаётган ёшларга узишингиз мумкин, — дерди Виктор Михайлович.

Ўзбекистон Фанлар академиясининг А. С. Пушкин номли Тил ва адабиёт институтида ишлаб юрган йилларимда мен устозимнинг шу сўзларини амалга оширишга интилдим. Қорақалпоқ йигити Камол Худойбергановга илмий раҳбар бўлиб, унинг ҳам уч йил ичида диссертация ёқлаб фан кандидати бўлишига баҳоли қудрат кўмак бердим. Ҳозир Камол Худойбергановнинг қардош Қорақалпоғистонда кўзга кўринган адабиётшунос олимлар қаторида бораётганини эшитганимда москвалик устозим Виктор Михайловичнинг ўша ўгитини эслаб қўяман.

Хуллас, биз совет кишилари жамиятимизда улуғ одат тусига кирган қардошларча дўстлик ва ҳамкорлик анъаналаридан умр бўйи наф кўриб, баҳра олиб келмоқдамиз. Шунинг учун бу олийжаноб анъаналарнинг авлоддан-авлодга маънавий мерос бўлиб ўтишини ва йил сайин ривожланиб, мустаҳкамланиб боришини бутун вужудимиз билан истаймиз.

Пиримқул ҚОДИРОВ,
ёзувчи, Ўзбекистон Фанлар академияси А. С. Пушкин номли тил ва адабиёт институтининг илмий ходими.

ҲАЁТИМИЗНИНГ АСОСИЙ ҚОНУНИ

СССР Конституциясининг лойиҳаси умумхалқ муҳокамасида

МУҲИМ ОМИЛ

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи янги Конституцияси лойиҳаси «Иқтисодий система» бобининг 13-моддасида **«Давлат ҳам моддий, ҳам маънавий рағбатлантириш билан меҳнатни ҳар бир совет кишисининг биринчи ҳаётий эҳтиёжига айлантиришга ёрдам беради»** деб кўрсатилган. Жамиятимизнинг Асосий Қонуни лойиҳасида моддий манфаатдорлик қайд қилинади, ривожланган социализмда унинг аҳамияти ортиб бориши таъкидланади. Коммунистик партия, Совет ҳукумати халқ фаровонлиги йўлида ҳамма ишларни амалга оширмоқда, ҳар бир меҳнаткаш томонидан коммунизм қурилиши ишига қўшаётган ҳиссани кўпайтириш учун меҳнатда моддий рағбатлантириш принципидан кенг фойдаланишни кўрсатмоқда.

Коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида ўз меҳнат натижаларидан моддий манфаатдорлик ижтимоий ишлаб чиқаришни ривожлантиришда, унинг самарадорлигини оширишда тобора таъсирчан воситага айланиб бормоқда.

Моддий манфаатдорлик барча меҳнаткашларни меҳнатга нисбатан онгли муносабатда бўлишга, ўзларининг билим ва малакаларини ошириб боришга, ишлаб чиқаришда мавжуд бўлган камчиликларга барҳам беришга, машина ва ускуналардан унумли фойдаланишга рағбатлантиради.

В. И. Ленин янги экономикани барпо этишнинг амалий тажрибасини умумлаштириб, социализм ва коммунизмга олиб борувчи мустаҳкам кўприкчаларни «бевосита ташаббускорлик асосида эмас, балки буюк революция туғдирган ташаббускорлик ёрдами билан, шахсий манфаат асосида, шахсий манфаатдорлик асосида, хўжалик ҳисоби асосида қурингиз» (В. И. Ленин, асарлар, 33 том, 41 бет.) деб таъкидлаган эди.

Моддий манфаатдорлик омманинг революция ташаббуси билан уйғунлаштирилган тақдирдагина ҳақиқий қудратли кучга айланади, кишиларнинг қобилиятидан тўла фойдаланиш ва уни жамият манфаати йўлида ривожлантириш имконини беради.

Коммунистик жамиятнинг биринчи босқичи социализмда ҳали жисмоний меҳнат билан ақлий меҳнат, малакали меҳнат билан малакасиз меҳнат орасидаги тафовутларнинг мавжудлиги ва ижтимоий меҳнат унумдорлиги моддий неъматларнинг тўла мўл-кўллигини таъминлай олмаган шароитда меҳнатни моддий рағбатлантириб бориш талаб қилинади. Шахсий манфаат билан ижтимоий манфаат бир-бири билан чамбарчас боғлиқдир. Ишчи ўз меҳнати билан қанчалик кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқаришга эришган бўлса, бунинг натижасидан ҳам у кўпроқ манфаатдор бўлади. Бошқача қилиб айтганда, киши жамият учун қанча кўп меҳнат қилса, жамиятдан шунча кўпроқ олади. Бу тўғридан-тўғри ҳар бир киши — жамиятга, жамият — ҳар бир кишига принципидирки, у социализмда шахс билан жамиятнинг манфаатдорлигини тўғри уйғунлаштирувчи омилдир.

Шахсий моддий манфаатдорлик ижтимоий ишлаб чиқаришни ва социалистик жамият аъзоларининг фаровонлигини оширишнинг қудратли кучига айланади, чунки социализмда кишилар қанча унумлироқ ишласалар, ўз фаровонликларини шунча ўстириб, жамиятнинг иқтисодий қудратини юксалтирадилар ва бу билан мўл-кўлчилик ва тўла тенглик тузуми бўлган коммунизмга тезроқ ўтиш учун зарур шарт-шароитлар яратадилар.

Моддий манфаатдорлик принципининг турмушга кенг тадбиқ қилиниши меҳнаткашларнинг реал даромадларини оширишга олиб келади.

Масалан, тўққизинчи беш йиллик даврида аҳолининг реал даромадлари бир киши ҳисобига 24 процент кўпайди. Ҳозирги вақтда КПСС иқтисодий сиёсатининг олий мақсади — халқ бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик қилиш, уларнинг моддий ва маданий турмуш даражасини муттасил ошириб боришдан иборатдир. Шунга асосан ўнинчи беш йилликда реал даромад 24—28 процент ошади. Умуман мамлакатимизда аҳоли жон бошига тўғри келадиган реал даромадлар тахминан ҳар 15 йилда икки баравар ошиб бормоқда.

Ўнинчи беш йилликда моддий рағбатлантириш, шунингдек меҳнатнинг пировард натижалари бўйича бригада усулида ҳақ тўлаш формалари кенг қўлланилади. Ишчилар ва хизматчиларни мукофотлаш системаси такомиллашади, меҳнатни нормалаш яхшиланади. 1980 йилга бориб ишчи-хизматчиларнинг ўртача бир ойлик иш ҳақи 170 сўмга етади ёки 17 процент кўпаяди, колхозчилар меҳнатига жамоат хўжалигидан тўланадиган ҳақ эса 116 сўмга етказилади. Аҳоли даромадларининг кўпайишини асосан ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақини ва колхозчиларнинг меҳнат ҳақини ошириш ҳисобига таъминлаш кўзда тутилади. Аҳоли даромадларининг қолган қисми моддий рағбатлантириш фондидан тўланадиган мукофотлар, ижтимоий истеъмол фондидан бериладиган нафақалардан ташкил топади. Коммунистик партиянинг бу сиёсати меҳнаткашларнинг даромадини планли равишда кўпайтириш, иш ҳақининг ва колхозчилар меҳнат ҳақининг рағбатлантирувчилик ролини оширишга қаратилгандир.

Саноат корхоналарида моддий рағбатлантириш принципи ишчи ва хизматчиларга иш ҳақи тўлаш формалари билан бир қаторда, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилашда таъсирчан воситага айланиб қолди. Масалан, 1976 йили Тошкент трактор заводида ишчи-хизматчиларни моддий рағбатлантириш учун 1.756,2 минг сўм сарфланди. Шу жумладан, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларни мукофотлаш учун 903.4 минг сўм, йил охирида бир йўла мукофотлаш учун 477.9 минг сўм, социалистик мусобақа якунлари бўйича мукофотлаш учун эса 98,6 минг сўм сарфланди.

1976 йили трактор заводида ҳар бир ишчи-хизматчининг ўртача бир ойлик иш ҳақи моддий рағбатлантириш фондидан берилган мукофотларни қўшганда 168,8 сўмни ташкил қилди. Бу 1975 йилга нисбатан 2,9 процент кўпдир. Айни пайтда корхонада меҳнат унумдорлиги 1976 йилда 1975 йилга нисбатан 8,5 процент ўсди. Кўриниб турибдики, меҳнат унумдорлигининг ўсиши иш ҳақининг юксалишига нисбатан 5,6 процент юқоридир.

Корхонада моддий рағбатлантириш фондидаги маблағ кишиларга янги техникани яратгани ва жорий этгани учун, маҳсулотни юқори сифатли қилиб тайёрлагани, социалистик мусобақада эришган муваффақиятлари учун, ихтиро ва рационализаторлик таклифларини жорий этишдаги ёрдами ҳамда махсус ишларни бажарганлиги учун мукофот тариқасида бериб борилади.

Б. УМАРОВ,
иқтисод фанлари кандидати.

ЛОЙИҲАНИ ЎРГАНУВЧИЛАР УЧУН

КПСС Москва область комитети билан Москва шаҳар комитетининг сиёсий маориф уйида СССРнинг амалдаги Конституцияси ва ҳаётимиз янги Асосий Қонунининг лойиҳаси мавзуида виставка очилди. Виставкага В. И. Лениннинг Советлар тўғрисидаги асарлари, КПСС XXV съездининг материаллари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети 1977 йил май Пленумидаги доклади тексти қўйилган.

Янги Конституция лойиҳасини ўрганувчиларга ёрдам тариқасида тавсия этилган адабиётлар орасида «Улуғ Октябрнинг ғалабаси — XX асрнинг асосий воқеаси», «Ривожланган социализмнинг барпо этилиши — совет халқи фидокорона меҳнатининг энг муҳим якуни» деган мавзулардаги китоблар бор.

Пропагандистлар учун сиёсий маориф уйида маслаҳатлар берилади. Жумладан, СССР Олий Совети, маҳаллий Советлар тўғрисида, давлатимизнинг ташқи сиёсати ҳақида ва СССР янги Конституцияси лойиҳасида акс эттирилган бошқа масалалар тўғрисида ҳикоя қилувчи диапозитивлар туркуми чиқарилган.

(ТАСС).

«Компрессор» заводи ишчилари барча қатори СССР Конституциясининг янги лойиҳасини кўтаринки руҳ билан ўрганмоқдалар. Ушбу фотолавҳада тасвирланган корхонанинг илғор йиғувчи-слесари Муҳаммад Мустафин эса бу муҳим ҳужжатга жавобан йиллик нормасини муддатидан илгари адо этиш мажбуриятини олган.

СУРАТДА: М. Мустафин иш устида.

М. Нуриддинов фотоси.

• Бинокорнинг қалб сўзи

МАЖБУРИЯТГА ЯРАША

Янги Конституция лойиҳасининг 44-моддасида шундай дейилади: «СССР граждандари уй-жойли бўлиш ҳуқуқига эгадирлар». Бу сўзларда жуда катта маъно бор. Совет Иттифоқининг барча меҳнаткашлари турар жойларга эгадир. Партия ва ҳукуматимиз кишиларимизни барча қулайликларга эга бўлган турар жойлар билан таъминлаш учун катта ғамхўрлик қилмоқда. Йилдан-йилга қурилаётган уйларнинг сони ва сифати ўсяпти. Меъморларимиз ташқи ва ички кўринишлари чиройли, барча коммунал қулайликларга эга бўлган иншоотлар лойиҳасини яратиш борасида тинимсиз изланмоқдалар.

Пойтахтимизнинг Қўйлиқ, Қорасув каби массивларида, Ленин, Пушкин ва бошқа кўчаларида барпо этилаётган кўркам бинолар архитекторлар ва бинокорлар олиб борган катта ижодий меҳнатнинг натижасидир.

«Главташкентстрой» саноат корхоналари бошқармасига қарашли 1-темир-бетон буюмлари заводи коллективи Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллик юбилейи нишонланадиган йилда ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йилига қабул қилган социалистик мажбуриятларига яраша меҳнат қилишмоқда. Мажбуриятларимизнинг асосий бандларини эса ишлаб чиқариш самарадорлиги ва бинокорлик маҳсулотларининг сифатини ошириш ташкил этади. Ишлаб чиқаришдаги ички имкониятларнинг излаб топилиши, бинокорлик саноатида эришилаётган ютуқларни ишлаб чиқаришга оғишмай жорий этилиши туфайли бу ниятларга эришяпмиз.

Заводимизда ойлик, квартал планлар ошириб бажарилмоқда. Ўтган квартал саноат корхоналари бошқармаси коллективлари ўртасидаги мусобақада пешқадамлар сафидан ўрин олдик. Бунда Ю. Сармамбетов, Г. Фазлиев, Г. Цапков сингари моҳир ишлаб чиқариш командирлари бош бўлган бригадалар кўпчиликка ўрнак кўрсатишди. Бу бригадалар кунлик топшириқларини 130—145 процентдан бажаришяпти. Шунингдек, улар ишлаб чиқараётган маҳсулотлар фақат «яхши» ва «аъло» сифатга қабул қилинмоқда. Бу эса пойтахтимизда қурилаётган биноларнинг сифатли, пишиқ-пухта бўлишини таъминлайди.

Корхонамизда илғорлар эришаётган тажрибалар кенг оммалаштирилиши туфайли маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ва сифати ўсиб, буюртмачиларимизнинг сони ошмоқда.

Янги Конституция лойиҳасида биз бинокорлар ва ишчиларга берилган қатор имтиёзлардан фойдаланиб ижодий меҳнат қилиб, кишиларимизга кўплаб шинам, қулай турар жой бинолари қуриб бериш ишига ўзимизнинг камтарона ҳиссамизни қўшаётганимиздан мамнунмиз.

Т. БАУБЕКОВ,
«Главташкентстрой» 1-темир-бетон буюмлари заводининг слесари.

ИШЧИЛАР ТАКЛИФ КИРИТИШМОҚДА

Тошкентдаги электротехника заводининг цехларида стендлар ўрнатилган. Бу стендларга янги Конституция лойиҳаси билан ёнма-ён ана шу ғоят муҳим ҳужжатни муҳокама қилиш давомида корхона ишчиларидан тушаётган таклифлар ва қўшимчаларни ҳамма ўқиб билиши учун осиб қўйилади.

Кейинги кунларда ана шундай таклифлар кўпайиб кетди. Аввало корхонада 62 та халқ сиёсий мактаби ташкил этилганлиги шундай таклифларни кўпайтириб юборди. Халқ сиёсий мактаблари Асосий Қонуннинг ҳар бир бўлимини чуқур ўрганиб, тушуниб олишда ишчиларга ёрдам бермоқдалар.

Корхонанинг партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари Конституция лойиҳасини пропаганда қилиш учун турли иш формаларидан фойдаланмоқдалар. Меҳнат ветеранларининг социалистик жамият қуриш учун олиб борилган курашининг айрим босқичлари тўғрисидаги, «Ўзбекистоннинг ва умуман бутун мамлакатнинг халқ хўжалиги ва маданиятини ривожлантириш ҳақидаги ҳикоялари ёш ишчиларда қизиқиш туғдирмоқда. Завод цехларида СССР Конституцияси лойиҳасига бағишланиб олимлар ва юристлар билан учрашувлар ўтказилди.

Корхона партия комитетининг ташаббуси билан сиёсий маориф кабинети ҳузурида махсус консультация ташкил этилди. Бу ерда партия ветеранлари, тажрибали юристлар иш олиб боради. Улар лойиҳанинг айрим қоидаларини тушунтириб берадилар, Асосий Қонунни муҳокама қилиш чоғида пайдо бўлган фикр-мулоҳазаларга аниқлик киритишда кишиларга ёрдам берадилар.

ХУШХАБАРЛАР

«Узсельхозтехника» Свердлов район бирлашмаси ҳузурида йил бошида очилган механик ҳайдовчиларнинг қисқа муддатли курсини район хўжаликларининг 98 йигит ва қизи битириб чиқди. Бу йил улар биринчи марта пахта териш агрегатларини бошқарадилар. Ўқиш даврида талабалар районнинг донгдор механизаторлари билан неча марталаб учрашдилар. Машина механизмларини ремонт қилишда уларга қарашиб юбордилар. Ҳозир яна 179 киши курсда ўқишни тамомламоқда. Булар ўрта мактабларни тамомлагач, жонажон хўжаликларида механизатор бўлиб ишлаш иштиёқини билдирган ёшлардир.

* * *

Ғузор районининг марказида янги туғруқхона қурилди. Унинг икки қаватли биносида яхшилаб жиҳозланган палаталар, операция зали, бошқа хоналар бор.

Бинони «Облсельстрой» трестининг 19-кўчма механизациялашган колоннасидаги Дониёр Кенжаев бригадаси қурди. Бу бригада қишлоқ қурувчилари орасида биринчилар қатори бригада пудрати методи асосида меҳнат қилиб, юқори суръат билан ишламоқда ва юксак сифатга эришмоқда.

(ЎзТАГ).

Беш йиллик вахтасида

ЮКСАК АҲДГА ЯРАША

Дарвозадан ичкарига киришимиз билан «КПСС XXV съезди қарорлари — ҳаётга!», «КПСС Марказий Комитетининг май (1977 йил) Пленуми қарорларига амалий иш билан жавоб берамиз!», «СССР янги Конституцияси лойиҳасини қизғин қўллаб-қувватлаймиз!» деган шиорларга кўзимиз тушди. Эндигина иккинчи ишлаб чиқариш участкаси майдонига етиб ҳам келгандик, аппаратчи Хайри Хўжаева чопганича келиб, ташвиш билан творог цехи (2-ишлаб чиқариш) бошлиғи Содиқовга юзланди:

— Шавкат Зоирович, пастеризатор (сутни тозалаб ҳам қайнатиб, сўнг совутувчи аппарат) синиб қолди...

Шавкат соатига қаради: роппа-роса уч соатдан сўнг график бўйича сут олиб келинади. Вақт зиқ. Нима қилиш керак? У бир оз хомуш ўйланиб қолиб, бирдан юзи ёришди ва ишчига «ҳозир бораман» деганича цех томон югуриб кетди.

Смена ниҳоясига етиб қолган эди. Ишчилар бирин-кетин уйларига йўл олишмоқда. Шавкат аппаратчилар Карим Маҳкамов ва слесарь Қобил Тошмуҳамедовларнинг ҳали кетмаганликларини кўриб, қувониб кетди. Улардан ишдан сўнг қолиб, синган аппаратни тузатишга ёрдам беришларини сўради.

—Албатта қоламиз, — дея жавоб беришди бир овоздан ишчилар. Шавкат Қобил ва Карим билан аппарат қўлланмасини кўздан кечириб, уни ремонт қилишга тушиб кетди. Ремонтчилар уч соат уринишиб, ниҳоят аппаратни тартибга келтирдилар. Ҳали қўлларини ҳам ювишга улгурмаган эди, бирдан машинада сут олиб келиб қолишди.

— Вақтида улгуролдик чамаси, — деди хурсанд бўлиб Шавкат дўстларига.

Куни-кеча яна бир воқеа рўй берди. Иш вақти тугай деб қолганда ўн тонна қуруқ сут олиб келиб қолишди. Машинанинг туриб қолмаслиги керак эди. Шавкат яна дўстларидан илтимос қилди. Мастер Комил Қурбонов, Карим Маҳкамов ва Қодир Қодировлар тезда юкни тушириб олишди.

Шавкат Содиқов мана ўн беш йилдирки, сут саноати ишлаб чиқариш бирлашмасида самарали меҳнат қилиб келяпти. Меҳнат фаолиятини оддий ишчиликдан бошлаган Ш. Содиқов бугунги кунда моҳир инженер. У иш билан ўқишни бирга олиб борди. Ҳозирги кунда у кўпчиликка бош-қош бўлиб меҳнат қиляпти. Шу йиллар мобайнида кўплаб шогирдлар тайёрлади. Ғамхўр мураббий тажрибасидан баҳраманд бўлган Б. Мажидов, Д. Раҳмонова, К. Илёсов, Д. Усмоновлар ҳозирги кунда смена мастери лавозимларида баракали меҳнат қилиб келишяпти. Уларнинг барчаси коммунистик меҳнат зарбдорларидир.

Шавкат Содиқов етакчилигидаги 2-ишлаб чиқариш коллективи доимо план топшириқларини ортиғи билан адо этишга эришяпти. Цехда социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган. Цех машъаллари К. Маҳкамов, Х. Хўжаева, К. Понамарева, Т. Кротова ва бошқаларнинг расмлари корхона «Ҳурмат тахтаси»дан тушмайди. Аҳил коллектив СССР янги Конституцияси лойиҳасидан руҳланиб, юбилей йили топшириғини шонли санагача бажаришга аҳд қилди. Ҳозирги кунда коллектив эришаётган муваффақиятлар ваъда албатта бажарилажагини кўрсатмоқда.

Коллективнинг самарали меҳнати, албатта, Тошкент сут саноати ишлаб чиқариш бирлашмасининг умумий планига ижобий таъсир кўрсатяпти. Асосий Қонун лойиҳасидан илҳомланган сутчилар ўзаро социалистик мусобақани янада қизитиб юбордилар. Бу ҳақда корхона касаба союз комитети раиси М. Рудикова шундай деди:

— Айни кунларда бизнинг коллектив ҳам барча совет кишилари қатори СССР янги Конституцияси лойиҳасини қизғин муҳокама қилиш билан бирга, КПСС Марказий Комитетининг май (1977 й.) Пленуми қарорларини амалга ошириш учун курашмоқда. Кенг қулоч ёйган социалистик мусобақада бутун коллектив, 26 бригада иштирок этяпти. Кўпгина бригадаларга коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли ном берилди. Тўққиз бригада эса ана шу ном учун курашмоқда. 146 ишчи коммунистик меҳнат зарбдори ҳисобланади. Жумладан, А. Содиқов, Н. Абдуллаев, М. Тўлаганова, М. Смольникова ва бошқалар юксак номга яраша меҳнат қилмоқдалар.

Корхона коллективи маҳсулот сифатини ошириш бўйича кўпгина ишларни амалга оширяпти. Жумладан, кейинги вақтда творог совутиш ванналарига совуқ сув бевосита келадиган бўлганидан кейин маҳсулотнинг сифатини бирмунча яхшилашга эришилди. Сут сифатини яхшилаш мақсадида эса қўшимча совутиш қурилмаси ўрнатилди. Шунингдек, қатиқ тайёрлаш технологияси ҳам такомиллаштирилди. Бу эса маҳсулот таннархини камайтиришга имкон берди.

Хуллас, корхона коллективи кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун барча ички резервларни ишга солмоқда. Бу ўз самарасини кўрсатяпти. Масалан, биринчи кварталда 330 минг сўмлик қўшимча маҳсулот тайёрланган бўлса, олти ойликда пландан ташқари бир миллион юз минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Буларнинг ҳаммаси корхона ишчи-хизматчиларининг ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажаришларини кўрсатиб турибди.

А. ПАШКОВА.

Иқбол Азизова шаҳримиздаги бадиий буюмлар фабрикасининг дўппи цехида тикувчи —маркировкачи бўлиб ишлайди. Бу коммунистик меҳнат зарбдори кунлик нормасини 120 процентдан ошириб бажаргани ҳолда мунтазам равишда сифатли маҳсулот ишлаб чиқаради.

СУРАТДА: И. Азизова.

И. Шоинноғомов фотоси.

БИР СМЕНАДА УЧ НОРМА

«Средазтрансстрой» трестининг В. Мартиросян ва В. Куленко бошлиқ монтажчилар бригадалари ўзига хос рекорд қўйдилар. Улар Сирдарё шаҳрида рефрижератор вагонларни ремонт қиладиган депо қурилишида турли мосламалардан ва ишнинг илғор усулларидан моҳирлик билан фойдаланиб, кундалик смена топшириқларини уч баравар ошириб бажаришга эришдилар.

Бу депо — Ўрта Осиё темир йўлида ана шундай типдаги бирдан-бир корхонадир. Унинг биринчи навбати қурилиб битай деб қолди. Деponинг фойдаланишга топширилиши билан бу ерда ҳар йили 250 та беш вагонли секцияни ва яна шунча алоҳида рефрижераторни ремонт қилиш имконияти туғилади.

ТО Справкалар бюроси
Хатларга жавоб берамиз

Ҳ. УМАРОВ, О. ЁҚУБОВ: Кейинги йилларда совет ёшлари бир қанча шаҳарларни бунёд этишди. Жумладан, Тольятти шаҳрини ёшлик ва дўстлик шаҳри дейишади. Бизга мазкур шаҳар ҳақида маълумот берсангиз.

Жавоб: Тольятти мамлакатимизда энг ёш ва машҳур шаҳарлардан бири. У яқинда ўзининг 10 йиллигини нишонлади. Яна 10 йилдан сўнг 250 йиллигини нишонлайди. Тарихга бир назар ташласак, шаҳар уч марта туғилганлигининг гувоҳи бўламиз.

Волгадаги Ставрополь (Тольяттининг эски номи) шаҳарчасига 1737 йилда асос солинган. Иккинчи марта туғилиши 1950 йилларда Жигули қирғоқларида В. И. Ленин номли Куйбишев ГЭСининг қурилиши билан боғлиқ. Учинчи марта 1966 йилда «ВАЗ» автомобиль заводининг қурилиши янги типдаги замонавий Тольятти шаҳрининг туғилишига сабаб бўлди. Ҳозирги вақтда Тольяттида юзга яқин миллат вакилларидан иборат ярим миллион киши яшаб, меҳнат қилмоқда.

* * *

А. ҚУВОНОВ, А. ЖОНИЕВ: Ҳурматли редакция! Айтинг-чи, биринчи мотоцикл қачон пайдо бўлган?

Жавоб: Дастлабки мотоцикллар XIX асрнинг охирида Ғарбий Европада пайдо бўлган. 1924 — 32 йилларда Москва, Ижевск ва Ленинград мотоциклларининг тажриба намуналари («Союз», ИЖ—1, ИЖ—2, ИЖ—3, ИЖ— 4, ИЖ — 5, НАТИ—750 яратилган ва синаб кўрилган. Мотоциклларни серялаб ишлаб чиқариш Ленинград ва Ижевскда 1933 йилда бошланган. Ҳозирда мотоцикллар Минск, Ковров, Ижевск, Киев ва Ирбитда ишлаб чиқариляпти.

* * *

М. ҚАЛАНДАРОВ: Антарктиданинг ёши нечада? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: «ЮНЕСКО янгиликлари» нашрининг хабар беришича, Американинг «Галомаро Челленжер» тадқиқот кемасининг Антарктида экспедицияси қатор муҳим янгиликлар кашф қилган. Экспедиция Жанубий қутб яқинида музликни пармалаб, Антарктида шу топгача ҳисобланиб келинганидек бундан 5— 7 миллион эмас, балки камида 20 миллион йил аввал музлай бошланганини аниқлади. Ундан ташқари, тадқиқотларда Австралия Антарктидадан 50 миллион йилча илгари ажралиб кетиб, ҳозирда ҳам йилига шимол томон бир неча сантиметр силжиб бораётгани маълум.

Кўча тасодифларга тўла
ГАИ ахбороти

Ҳар хил аҳамиятга эга бўлган йўллар кесишадиган чорраҳада иккинчи даражали йўл бўйлаб келаётган автомобиль воситалари асосий йўл бўйлаб келаётган автомобиль воситаларини ўтказиб юбориши керак. Йўл ҳаракати қоидасининг ана шу талабига амал қилмаслик хунук оқибатларга олиб келиши мумкин. Масалан, Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги автобазасига қарашли 24—60 ТНЗ рақамли «М— 412» енгил автомобилини Абай кўчаси бўйлаб ҳайдаб бораётган Насибулла Примқулов кўчанинг Ўзбекистон ССР 50 йиллиги кўчаси билан кесишадиган қисмига етганида асосий йўл бўйлаб келаётган 72—43 ТНМ рақамли «УАЗ— 452» автомобилини ўтказиб юбормади. Натижада Р. Красновский бошқариб бораётган бу машина билан тўқнашиб кетди.

Тасодиф вақтида «Москвич»нинг пассажирлари С. Иванов ва Э. Каспаров жароҳатланишди.

ВАФОДОР ЭР, МУНИС АЁЛ

Инсонни ҳурмат қилиш, қадрлаш кишиларимизга хос энг олий, баркамол фазилат, одамийликнинг бебаҳо зийнатидир.

Одамийлик ҳиссиётига эга бўлган кишилар бу ҳиссиётни ҳамва вақт-шодлик, қувончли кунларда ҳам, турмушда учраши мумкин бўлган баъзи қийинчилик, дардаламли кунларда ҳам, кишининг ҳаёт вақтида ҳам, вафотидан кейин ҳам унутмайдилар.

Оилавий ҳаётни олайлик. Бунда жамиятда муҳим аҳамиятга эга бўлган эр билан хотин ўртасидаги муносабат, чин дўстлик, муҳаббат, вафо ва садоқат, бир-бирини қадрлаш ҳис-туйғусининг мавжудлиги ҳам жуда қимматли одамийлик фазилатлари д а н д и р. Шундай эр билан хотинлар борки, уларнинг бир-бирига муносабатлари инсонни қадрлашнинг чинакам намунасидир. Ҳурматли оқшомхон, инсонни қадрлаш намунасига мисол тариқасида ҳозирда шаҳримизнинг Собир Раҳимов районидаги Хуршид кўчаси, 5-уйда истиқомат қилаётган, ёшликда бирга ўқиган бир дўстимнинг оилавий ҳаёти ҳақидаги воқеани айтиб ўтмоқчиман.

1925 йил... Тошкентдаги Наримонов номли педагогика техникумида ўқир эдик. Биз билан бирга заҳматкаш, камбағал оилада туғилиб, ёшлиқдаёқ ота-онасидан етим қолган, 9-болалар уйида тарбияланган Тўйчи исмли бола ҳам шу техникумда ўқир эди. У техникумда ташкил қилинган «Кўк кўйлак» ҳаваскорлар тўгарагининг актив аъзоларидан бўлиб, ўқиш-ўрганишга иштиёқли, одоб-ахлоқли, жамоатчи эди. «Кўк кўйлак» тўгарагига Зебинисо номли қизлар мактаб-интернатидан ҳам бир неча қизлар тортилган бўлиб, булар орасида Ҳанифа исмли қиз ўзининг интизоми, хулқи, мулойим табиати, ёқимтойлиги билан кўзга ташланар эди. Бу қиз ҳам Тўйчи сингари камбағал, меҳнаткаш оилада, туғилиб, олти ёшларида ота-онадан жудо бўлиб, 6-етим болалар уйида тарбияланган. Тўйчи билан Ҳанифанинг тўгаракдаги машғулотлари, характерларининг мослиги, илм-фанга қизиқишлари улар ўртасида дўстона муносабатларни мустаҳкамлай борди. Бора-бора ўртада вужудга келган самимий дўстлик заминида уларда бир-бирига нисбатан чинакам муҳаббат туғилди.

1929 йили Тўйчи билан Ҳанифалар аъло баҳолар билан ўқишни тугатишиб, ҳаётга йўлланма олишди, турмуш қуришди. Уларнинг шарафли педагогик фаолиятлари ҳам худди шу йилдан бошланди. Улар зўр иштиёқ билан илм-маърифат даргоҳи — мактабда ёш авлодга таълим-тарбия бера бошладилар. Йиллар ўта борди. Эр-хотин олий маълумотли бўлдилар. Турмушлари кўнгилдагидек ширин, осойишта давом этарди.

Аммо... Эзгу орзу-ниятлар билан ўтаётган бу оила ҳаётида бахтсизлик содир бўлди. Меҳнатсевар, ғайратли, серҳаракат, тиниб-тинчимас Ҳанифахоннинг ҳаётида дардли, ўқубатли кунлар бошланди. 1956 йили у аввал бод касалига чалинди. 1957 йили палаж касали уни тўшакка ётқизиб қўйди.

Севикли рафиқасининг оғир ва узоқ дардга учрагани, унинг тортаётган азоб-оғриқлари Тўйчи ака қалбини ларзага соларди. Ундаги самимий меҳр-муҳаббат, вафо, садоқат, одамийлик беморга ички қайғуларини ошкор қилмаслик, унинг руҳини туширмасликка, дардига дард қўшмасликка ундади.

1968 йил. Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Тўйчи ака Тошмуҳамедов қирқ йил ёш авлодга мураббийлик қилиб, пенсияга чиқди. Жамиятимизга жуда кўп баркамол кишиларни етказишга баракали ҳисса қўшди. Аммо мен бу ўринда ҳаммага маълум бўлган моҳир педагогнинг самарали меҳнати ҳақида эмас, балки унинг олижанoблиги, зўр иродаси, сабр-тоқати, чуқур инсонпарварлиги ҳақида сўзлаб ўтаман.

Мана, мевали дарахтлар, гуллар ўтқазилган озода ҳовли. Тўрдаги уй деразаси орқасидаги каравотда бир аёл ётибди. Киши диққатини бир қарашдаёқ ўзига жалб этувчи, истараси иссиқ, ёқимли аёлнинг қиёфасида ўткир ақл, мустаҳкам ирода, сабр-тоқат кўриниб турибди. Бироқ... У жисмонан ногирон... У хаёлан ўтмишга, ҳаёт йўлига назар ташлайди: болалик, мактаб-интернат тарбияси, «Кўк кўйлак» тўгараги машғулотлари, илк муҳаббат, севги, оилавий ҳаёт, педагогик фаолият, севимли ўқувчилар ва ўқитувчилар коллективи... ҳамма-ҳаммаси бирма-бир кўз ўнгидан ўтади.

Покиза қалб эгаси бу бемор ёқимли баҳор фаслида беғубор осмоннинг фусункор жамолини, шодиёна қанот қоқиб, турли томонга учиб ўтаётган қушларни, ҳовлидаги мевали дарахтларнинг кўм-кўк барг ёзиб, ёзда ҳосилини кўз-кўз қилишларини, олтин кузда япроқларнинг тўкилишини, қиш мавсумида қорларнинг паға-паға ерга тушишини, хуллас, йилнинг тўрт фаслида табиатда содир бўладиган ранг-баранг ўзгариш, кўринишларнинг ҳаммасини шу дераза орқали кузатиб ётади.

Оила даврасида суҳбатлар

Ҳанифа опанинг атрофида яхши одамлар, яхши муҳит бор. Бу ажойиб аёл яна шу билан бахтиёрки, унинг умр йўлдоши Тўйчи ака дўстлик, инсонпарварлик, вафо ва садоқатда собитқадам, ўз севгилиси атрофида кеча-кундуз парвона.

Ҳанифахон опа тўшакда ётиб қолганидан бери Тўйчи ака унинг соғлиғида қандай муҳаббатли, меҳрибон бўлган бўлса, ҳозир ҳам худди шундай. У мана йигирма йилдирки, покиза қалбли беморини авайлаб парвариш қилади, нима истаса, шуни муҳайё қилади. Уларнинг ўзаро суҳбатлари ҳам кўнгилли ўтади. Тўйчи ака радио ва телевизор эшиттиришларидан ташқари турли янгиликлар ҳақида гапириб беради, юқоридаги расмда кўриб турганимиздек газета ва журналлардан ўқиб беради, уй-рўзғор ишларида бамаслаҳат режалар тузишади.

Мен Тўйчи ака билан Ҳанифахон опаларнинг бир-бирига муносабатида, оилавий ҳаётида чинакам меҳр-муҳаббатли, вафодорлик, одамийликда намуна бўлаётган олижаноб одамлар сиймосини кўраман.

Инсон кўнгли — нозик гул, дейишади. Кўнгил олиш, меҳрибонлик, оғир ва енгил кунларда ҳамдард, ҳамкор бўлиш ажойиб фазилатдир. Мен яқинда шундай фазилат эгалари бўлмиш Тўйчи ака билан Ҳанифахон опалар ҳузурида бўлдим. Ўша озода гулзор ҳовли, бир вақтлар эр-хотин бирга экишган олма кўчатлари ўсиб катта бўлган, уларнинг мевалари қуёш нурида ял-ял товланиб турибди. Ҳанифахон опа ҳамон каравотда табиатнинг шу туҳфаларига ҳавас билан қараб ётади. Сочларига оқ оралаган, юзларида ажинлар пайдо бўлган. Кўзларида ҳамон аввалгидек ҳаётга зўр ҳавас, замонаси ва ўз вафодоридан миннатдорчилик учқунлари чақнаб турибди. Тўйчи аканинг ўз умр йўлдошига нисбатан бундай муносабати чинакам вафо ва садоқат, инсонпарварлик, одамийлик, олижаноблик намунасидир. Жамиятимизда ана шундай одамлар борки, эл-юрт улардан ҳамиша миннатдор.

Ҳасан ЗУННУН,
республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи.

• Санъат хабарлари

ДЎСТЛИК ВА ҚАРДОШЛИККА БАҒИШЛАНГАН ОПЕРА

Арман композитори Ю. Геворкян Шарқий Арманистоннинг Россия составига қўшилганлигининг 150 йиллигига бағишланган йирик музика асари устида олиб бораётган ишини тугаллади. Бу— «Шимол ёғдуси» операсидир. Шоир В. Давтян арман адабиёти классиги Х. Абовяннинг машҳур «Арманистон жароҳатлари» романи асосида шу опера либреттосини ёзган.

МАҲОРАТ ДАЛИЛИ

Е. А. Бабушкин номли Қўқон маданият уйи ҳаваскор мақомчилар коллективига халқ ансамбли коллективи унвони берилди. Бу воқеа классик халқ музикаси ижрочиларининг бадиий коллективи Фарғона водийсида биринчи марта ташкил топганлигининг беш йиллигига тўғри келиб қолди.

Ансамбль ўтган йиллар мобайнида мақомларнинг актив пропагандисти бўлиб қолди. Классик мақом шинавандалари ўз ораларидан етишиб чиққан артистларнинг ўзига хос санъатини неча-неча марта олқишладилар. Ансамбль бир неча юз марта концерт қўйиб берди.

Ансамблнинг репертуарида Жомий, Навоий, Нодира, Фурқат, Муқимий ва бошқа классик шоирларнинг ғазалларига ёзилган йигирмадан ортиқроқ мақомлар бор. Ҳозир ансамбль иштирокчилари бўлган 30 дан ортиқроқ ишчилар, студентлар, пенсионерлар янги программа тайёрламоқдалар.

РАҚСЛАР ОЛАМИДА

Тўқимачилар Маданият саройидаги ўзбек халқ ансамбли ташкил этилганига чорак асрча бўлиб қолди. Биринчи ижодий ютуқ уларга 1956 йили Москвада ўтказилган Бутуниттифоқ бадиий ҳаваскорлар кўригида муяссар бўлди. Коллектив совринли ўринни эгаллаб, КПСС XX съезди делегатларига бағишлаб, Совет Иттифоқи Катта академик театрида қўйиладиган концертда иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритишга муяссар бўлганди.

Тезда ансамбль Москвада бўлиб ўтган ёшлар ва студентларнинг Бутуниттифоқ олтинчи съезди лауреати бўлди.

Эндиликда коллектив Венгрияда ўтказиладиган касаба союзларининг халқаро VI съездида иштирок этиш учун ҳозирлик кўрмоқда. Деярли 15 йилдан бери шу ансамблда иштирок этаётган ансамбль солистлари Д. Файзуллаева, М. Орипова, М. Соипоалар, шунингдек, найчи З. Муҳиддинов, раққослар М. Нурматов ва Э. Абдураҳмоновлар ҳам Ўзбекистон ССР халқ артисти Маргарита Оқилова раҳбарлигидаги Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига атаб катта концерт программаси тайёрлашмоқда.

З. ФУЗАЙЛИДДИНОВА.

ҲУЗУРБАХШ СОАТЛАР.
М. Нуриддинов фотоэтюди.

• Одоб — инсон зийнати

Ақл ва яхшилик

Буюк қозоқ халқ шоири Абай Иброҳим Қўнонбоев ақл-идрок ҳақида шундай дейди:

● — Инсон фарзанди бир-биридан кийим-бош билан эмас, балки аксинча ақли, фазилати, илм-ҳунари, ор-номуси билан фарқ қилади.

● Агар сен ҳам ақлли кишиларнинг сафида бўлгинг келса, ҳар куни бир марта, ё ҳафтада бир марта, ҳеч бўлмаса ойда бир марта ўзингга ҳисоб бер! Ўтган умрингни қандай ўтказибсан: на илмга, на жамиятга ва на ўзингга фойдали бирор иш қилибсанми?

● Киши эшитган нарсасини унутмаслик учун тўртта шарт бор: аввал, бунинг учун зеҳнли бўлмоқ керак, иккинчидан, бир нарсани кўрганда, ё эшитганда — унга чин юракдан ихлос қўйиб, фаҳм-фаросат, билан уқиб олмоқ керак, учинчидан, эшитганларини ичида бир марта такрорлаб, кўнгилга жо қилмоқ лозим, тўртинчидан, кўнгилга бошқа нарсаларни мутлақо келтирмаслик ва келса ҳам унга заррача эътибор бермаслик керак.

● Инсон учун фақат ақлли бўлишнинг ўзи камлик қилади. Агар у ақлли кишилардан эшитган, билган, кўрган нарсаларини амалда қилса, ёмон нарсалардан ўзини сақласа шундагина у ақлли, қўлидан иш келадиган, киройи одам десанг арзийди.

● Тандан ҳам ақл ортиқ, биз ана шу ақлга танни бўйсундиришимиз керак.

● Одамзодни хор қиладиган учта нарса бор. Шундан эҳтиёт бўлмоқ керак. Биринчиси— нодонлик, иккинчиси — эринчоқлик ва учинчиси— золимликдир!

● Бир олимдан:

— Тутуриқсиз деб кимни айтса бўлади, — деб сўрашди.

— Ёмонлашни ҳам, мақташни ҳам билмайдиган одамни,— деб жавоб берибди олим.

● Бошқа бир олим шундай депти:

— Нодонга нодонлиги туфайли тил теккиза кўрма! Акс ҳолда сендан ибрат олиб, сени душман ўрнида кўради.

● Бир донишманд айтди:

— Икки ҳолатда кишининг иззат-нафсига путур етади. Ўзинг учун бир нима илтимос қилсанг ёки аҳмоқлар билан муомала қилишга мажбур бўлсанг.

● **Ҳинд ҳикматлари:**

— Катта дарахт ўзгаларга соя берар, ўзи эса офтобда турар ва у ўзи учун эмас, бошқаларнинг ҳузук-ҳаловоти учун мева берар.

● Қачон, қаерда, қандай ва нимаики қилсак— хоҳ яхшилик ва хоҳ ёмонлик— ҳаммаси ҳам ўз мевасини беради.

Т. РАСУЛЕВ тайёрлаган.

• Аёлларга маслаҳатимиз

УЙИНГИЗ ФАЙЗЛИ БЎЛАДИ

Ҳар бир уй бекаси ўзи истиқомат қилиб турган хоналарнинг саранжом-саришта, файзли бўлишини истайди. Бу ўринда биз уй шиплари ва деворларнинг орасталиги хона ҳуснига ҳусн қўшишини таъкидлаб ўтмоқчимиз. Шип ва деворларни вақтида тозалаб турилса у уй чиройига чирой қўшади. Бу ерда шуни айтиш керакки, шип ва деворларни супуришнинг ҳам маълум қоидалари бор. Шунга албатта риоя қилиш керак. Шип чўткага тоза қуруқ латта ўраб артилади. Дастлаб энг кўп чанг босган карниз ва бурчаклар супурилиши лозим. Унда чўтка қаттиқ босилмаслиги ва тез юргизилмаслиги керак, чунки шипда йўллар, доғлар қолиши мумкин. Шипни думалоқ чўткали пилесос билан тозалаётганда чўтка шипга тегмасин, шипдан 1— 2 сантиметр пастроқда ушлансин, шунда шипда ҳеч қандай из қолмайди.

Деворнинг қандай бўёқ билан бўялганига қараб унинг чанги ё латта билан артилади ёки девор ювилади. Деворни артганда ҳам, шипдан полга томон, тик йўналишда ҳаракатлантириш керак. Мойли бўёқ билан бўялган девор эшик ва деразалар сингари ҳа-

деб ювилаверса бузилади. Шунинг учун бундай деворни йилига икки мартадан ортиқ ювмаслик керак. Бир мунча тозароқ деворлар мавсумий тозалаш вақтида ёки ҳар ойда бир марта қуруқ латта билан артилади, кир доғлар эса оддий ўчиргич билан тозаланади.

Мойли бўёқ билан бўялган деворлар новшадил спирти қўшилган иссиқ сув (1 литр сувга 1 ош қошиқ новшадил спирти солинади) ёки кепак қайнатмаси билан ювилади. Кепак қайнатмаси деворнинг рангини ўзгартирмайди. Кепакни илиқ сувда 25 минут қайнатиб, сўнгра сузиб бироз совутилади (кепак 5 литр сувга 1 килограмм ҳисобидан солинади).

Елимли бўёқ билан бўялган деворлар ювилмайди, балки тоза, майин пахмоқ латта ўралган узун дастали чўтка билан супурилади, унда чўтка қаттиқ босилмаслиги, ҳар гал латтанинг чангини қоқиб тескарисини ўраш керак бўлади.

Елимли бўёқ билан бўялган деворлар қандай тозаланса гул қоғоз ёпиштирилган деворлар ҳам шундай тозаланади. Гул қоғоздаги доғлар ўчиргич билан кетказилади. Янги доғлар унча қизимаган дазмол билан босма қоғоз орқали дазмоллаб кетказилади, босма қоғозни ҳар гал янгилаш керак.

Керамика плиткалар қопланган деворлар (ваннахона, ошхона деворлари) совунли-содали иссиқ сув билан ювилади, тоза сувга ҳўлланган латта билан артилади, қуруқ майин латта билан қуритилади. Оқ ёки оч ранг плиткалар қопланган деворларни ювгач, плиткалар орасидаги қорайиб турган чокларни оқартириш учун бўр кукунини қуруқ латта билан олиб ўша жойларга ишқаш керак.

Жаҳон ойнаси

ЮКСАК МАРРА

БУДАПЕШТ. Венгриядаги қурилиш корхоналарининг коллективлари Қизил Чепель ишчиларидан намуна олиб Улуғ Октябрь шарафига социалистик меҳнат қилишга камроқ материал сарфлаб тез ва кўркам қуришга ваъда берган эдилар.

Беш йилликнинг энг катта саноат объектлари иншоотларида бинокорлар айниқса яхши ишладилар. Бу ерда бажарилган қурилиш ишларининг ҳажми ўтган йилги даражасидан 17,8 процент ошди. Венгрия индустриясининг етакчи гигантлари — Пакш атом электростанцияси, Боршод химия комбинатида янги поливинилхлорид заводи, Тиссадаги химия комбинатида полипропилен ишлаб чиқарувчи завод корпуслари қад кўтармоқда.

Бўлажак беш йил мобайнида республикада юзга яқин саноат объектини ишга тушириш, 430— 440 мингта замонавий квартира қуриш мўлжалланади.

ЯНГИ РЕЗЕРВЛАР

БЕЛГРАД. Мамлакат транспорт системасининг самарадорлигини ошириш масалаларини ҳал этаётган Югославия мутахассислари янги резервларни аниқладилар. Бу резервлардан моҳирона фойдаланиш анчагина иқтисодий самара беради. Юк ташиш чиқимларини камайтиради, халқ хўжалигининг муҳим юкларини етказиб беришни тезлаштиради.

Югославияда темир йўл транспорти юк ва пассажирлар ташишнинг асосий воситаси бўлиб қолади. 1980 йилгача мўлжалланган ҳозирги беш йилликнинг охирига бориб темир йўл транспорти автомобиль транспортидан ўтиб, юк ташиш ҳажми жиҳатидан биринчи ўринга чиқади. Бир минг километрдан кўпроқ пўлат излар қуриш, электр ва дизель машиналар салмоғини ошириш, магистралларни бошқариш ва поездлар ҳаракатини назорат қилиб туришни бошқаришнинг автомат системаси билан қуроллантириш керак.

ЎЗАРО МАНФААТЛИ ҲАМКОРЛИК

ВЕНА. Шарқий ва Жанубий Европани ўрганиш жамияти президентининг ўринбосари профессор Георг Докс ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди: Австрия билан СССР ўртасидаги иқтисодий ва савдо-сотиқ алоқалари муваффақиятли ривожланмоқда ва яхши истиқболларга эгадир. Бизнинг мамлакатларимиз, деб таъкидлади у, саноатнинг турли-туман соҳаларида ҳамкорлик қилмоқдалар, химия ва кемасозлик соҳасидаги ҳамкорлик ғоят кенгайиб кетди.

Австрия кичик бир мамлакат бўлиб, унинг хом ашёлари ҳам камдир. Шу сабабли Австрия бундан буён ҳам Совет Иттифоқидан нефть, табиий газ ва кўмир сотиб олишдан манфаатдордир. Бундан ташқари, Австрия машина ва ускуналарни, кенг истеъмол молларини СССРдан оляпти.

Совет ташқи савдо бирлашмалари ҳам аниқ механика маҳсулотини, целлюлоза — қоғоз саноати ускуналарини ва кўп истеъмол қилинадиган бир қанча молларни олиш учун Австрия фирмалари билан битим тузмоқдалар.

Шу тариқа, ҳар икки мамлакатнинг ўзаро манфаатлари, деди профессор Г. Докс, Австрия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги савдо-сотиқ муносабатлари бундан буён ҳам ижобий характерда бўлишини талаб этади. Ҳар икки мамлакат экономистлари ўртасидаги мулоқатлар, шунингдек маданий алоқалар ҳам диққат-эътиборга сазовордир. Буларнинг ҳаммаси ҳамжиҳатлик ва ўзаро ишончни чуқурлаштиришга олиб боради ҳамда бу билан тинч-тотув яшаш сиёсатини мустаҳкамлашга ёрдам беради. Бу сиёсат Австрия ва Совет Иттифоқигагина эмас, балки бутун дунёга ҳам зарурдир.

Америка Қўшма Штатларида меҳнаткашларнинг ўз қонуний ҳуқуқларини ҳимоя қилувчи иш ташлашлар тобора кучайиб бормоқда. Яқинда тўқимачилик ва тикувчилик саноати корхоналарининг 5 мингга яқин ишчиси сабабсиз ишдан бўшатишлар ва эксплуатациянинг тобора ортиб бораётганлигига қарши бир кунлик умуммиллий иш ташлаш ўтказдилар.

СУРАТДА: Нью-Йорк тикувчиларининг намойиши.

ЭРОН ҲУКУМАТИ

ТЕҲРОН. Эрон бош министри А. А. Ҳувайдо истеъфога чиқди. Янги тузилган министрлар кабинетига Ж. Омузгар бошлиқ этиб тайинланди. У ҳукуматнинг биринчи мажлисидан кейин сўзлаган нутқида мамлакатда нарх-навонинг ўсишига ва электр энергиянинг етишмаслигига қарши кураш Эрон янги ҳукуматининг бош вазифаси бўлиб қолади деди. Ж. Омузгар 1958 йилдан бери доимо мамлакат ҳукумати составига кириб келган, Эрон миллий уйғониш партиясининг бош секретари қилиб сайланган.

Ташқи ишлар министри А. А. Ҳалатбари, ҳарбий министр генерал Азимий, экономика ва молия министри Х. Ансорий, юстиция министри Ғ. Кианпур янги ҳукуматда асосий лавозимларни сақлаб қолдилар. Н. Исфаҳоний ички ишлар министри лавозимини эгаллади.

Маҳаллий обзорчиларнинг фикрича, янги кабинет составига асосан тажрибали техника тараққиёти тарафдорлари киритилди. Бу эса Эрон шоҳи мамлакат экономикасининг ҳозирги аҳволидан жуда ташвишланаётганлигини билдиради.

ЎНГЛАРНИНГ ҲУЖУМИГА ҚАРШИ

ЛИССАБОН. Португалия коммунистларининг органи «Аванте» газетаси бугунги бош мақоласида қуйидагиларни таъкидлайди: Португалия демократиясини ривожлантиришнинг ҳозирги босқичида социалистик партия ҳукуматининг сиёсатида ва республика мажлиси — мамлакат парламентининг фаолиятида сифат жиҳатидан муҳим ўзгаришлар рўй берди. Бу ўзгаришлар хатарли тус олди. Бунинг боиси шуки, ана шу ўзгаришлар Португалия Конституциясига тамомила хилоф бўлиб, Португалия революциясининг национализация қилиш, ер ислоҳоти ўтказиш, ишлаб чиқаришда ишчилар контроли ўрнатишдан иборат асосий ғалабаларига путур етказиш, сўнгра бу ғалабаларни тамомила тугатишга интилаётган кучларнинг қаттиқ ҳужум бошлаши учун йўл очиб беради.

Ҳозирги вақтда, деб таъкидлайди «Аванте» газетаси, социалистлар ҳукуматини бир партияли ҳукумат деб ҳисоблаш мумкин эмас. Социалистик партия раҳбарлари сўл партиялар билан ҳам, ўнг партиялар билан ҳам «иттифоқ бўлиш ва коалиция тузишдан воз кечганлиги»ни доим эълон қилиб келди. Амалда эса бу нарса ўтказиб келинаётган ўнглар сиёсатини яшириш учун зарур бўлган «бир ниқоб» бўлиб чиқди. Мамлакатда капиталистлар, катта ер эгалари ва империалистларнинг позицияларини тиклаш йўлида ўз ифодасини топган бу сиёсатни энг бошданоқ ўнг партиялар енг ичида қўллаб-қувватлаб келди.

Социалистик партия билан ўнг кучларнинг шундай тил бириктириши, унинг тарафдорлари фикрича, Португалияда халқаро капитал билан иттифоқ тузадиган монополистлар ва латифундиячиларнинг иқтисодий ва сиёсий ҳокимиятини қайтадан тиклаш учун парламентда юридик базанинг вужудга келтирилишини таъминлаши лозим.

Португалия Компартияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленуми, деб таъкидлайди газета, Компартия томонидан бундан аввал қўйилган таклифни яна илгари сурди. Бу таклифга мувофиқ, сиёсий партиялар ва демократик ташкилотлар, ватанпарварлик кайфиятидаги ҳарбийларнинг, демократияни ва революцион ғалабаларни ҳимоя қилишдан манфаатдор бўлган барча сиёсий ва социал кучларнинг вакиллари ҳозирги тангликни бартараф қилишни таъминлайдиган ўзаро мақбул қарорга келиш мақсадида музокаралар столи ёнига ўтириб гаплашиб олишлари керак.

● Газетага савол йўллабсиз

ҚАҲРАМОН НОМИ БЕРИЛГАН

Магнитогорская кўчасининг учинчи линияси Г. М. Станкевич номи билан юритила бошланганига анча бўлди. Г. М. Станкевичнинг Улуғ Ватан уруши қатнашчиси ва Совет Иттифоқи Қаҳрамони эканлигини биламиз. Яқинда ўғлим менга Г. Станкевичга қандай жасорати учун Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилган, деб сўраб қолди. Шу ҳақда маълумот берсангиз жуда яхши бўларди.

Ж. ҲОШИМОВ.

Тошкентдаги танкчилар билим юртида тарбияланган Гемэл Михайлович Станкевичнинг Қаҳрамонлик Олтин юлдузини олишига Германияда кўрсатган жасорати асос бўлган. У командирлик қилган жанговар танк экипажи биринчи бўлиб танкка қарши қурилган истеҳкомларни ёриб ўтиб, Германиянинг Губен шаҳри марказига кириб борган ва душман билан жангга киришган. Лейтенант танкни цементдан қурилган ярим емирилган ҳавзага жойлаб олган. Бу экипажнинг дахлсизлигини таъминлаш билан бирга яқинлашиб келаётган душманни ҳам замбарак, ҳам пулемётдан ўқ отиб қайтариш имконини берган.

Совет танкчилари туз тортмай жанг қилишган. Лекин ўқ-дориларни жуда эҳтиётлаб ишлатишган. Фақат душман жуда яқин келгандагина уни аниқ нишонга олиб отишган. Кутилмаганда экипажга ён томондан зирхли «Фердинанд» танки яқинлашиб кела бошлаган. Душман экипажи ҳимояланаётганларнинг ўқ-аслаҳаси тугади деган фикрда тўғри бостириб келаверган.

Лекин душманлар янглишишган эди. Лейтенант Станкевич шошилмасдан ва ҳаяжонланмасдан танкнинг яқинлашишини кузатиб турган, секин-аста ўз танки замбарагини унга тўғрилаган. Орадаги масофа жуда оз қолганда у икки марта ўқ узган. Снарядлар душманнинг зирхли танкини тешиб ўтган. Ундан дастлаб тутун кўтарилган, бир неча дақиқа ўтгач портлаш юз берган. Танк ортидан келаётган душман пиёдалари коча бошлаган. Лекин Станкевич экипажи уларни ҳам ер тишлатган.

Қамалга тушиб қолган Станкевич экипажи тўрт кеча-кундуз давомида ҳимояланаётиб, душманнинг уч тўп, икки танк, уч миномёт, тўрт замбараги ва икки юзга яқин жангчисини фалокатга учратган. Улар қисмларимизга душманнинг мустаҳкам истеҳкоми ҳисобланган Губен шаҳрига ҳужум бошлашига қулай шароит яратишган.

Ана шу яккама-якка жангда кўрсатган жасорати учун Гемэл Михайловичга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилган.

М. ОТАХОНОВ.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

«ИЗВЕСТИЯ» КУБОГИ: ҒОЛИБЛАР АНИҚЛАНДИ

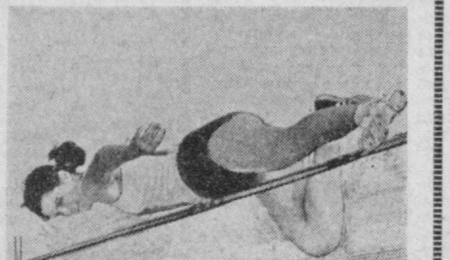

Ўтган шанба ва якшанба кунлари Марказий «Пахтакор» стадионида енгил атлетика бўйича «Известия» кубоги — СССР Кубоги учун мусобақалашаётган командаларнинг ярим финал ўйинлари бўлиб ўтди. Бу сафар Тошкентга келган спортчиларнинг кўпини Бутуниттифоқ II Ёшлар спорт ўйинларининг қатнашчилари ташкил этади.

Биринчи куни Тошкент ва Қарағанданинг аёллар командалари ўзаро беллашдилар. Ҳал қилувчи босқичда қарағандаликлар ғолиблик қилишди. Мусобақа мезбонлари эса иккинчи ўринни эгаллашди.

Эркаклар ўртасида финалга йўлланма олиш учун курашда москваликлар ғолиб чиқишди. Тошкентлик спортчилар эса иккинчи ўринни олишди. Спортчиларимиздан А. Говорков, О. Зибарская, А. Мифтахова, Л. Лисовская, Н. Тупицинлар фахрли шоҳсупадан ўрин олдилар. Шундай қилиб, ўн шаҳардан қатнашган команда аъзоларидан иккитаси финалга йўлланма олган. Булар Москва ва қарағандалик спортчилардир.

СУРАТЛАРДА: О. Забарская баландликдан сакрамоқда; Уч минг метр масофага югурувчилар мусобақасининг ғолиби А. Мифтахова; шест ёрдамида баландликка сакраш; шаҳар жамоатчилиги ва спорт ташкилотлари томонидан таъсис этилган совринлар.

В. Белоплотов фотолари.

▲ **ФАН ВА ТЕХНИКА ИЗЛАНИШЛАРИ**

ЭЛЕКТРИК КЎМАКЧИ

Яқиндагина дунёга келган кўм-кўк найча мутахассисга кўп гаплар билдириши мумкин. Аммо одам билан ўсимлик ўртасидаги мулоқат учун моҳир таржимон керак. Белоруссия Фанлар академияси экспериментал ботаника институтининг олимлари ишлаб чиққан прибор шу вазифани ўтаяпти. Прибор ўсимлик чиқарадиган намлик жараёнини назорат қилишга асосланиб ишлайди. Олимлар ўсимлик ўзини қандай ҳис этиши билан чиқарадиган намлик миқдори ўртасидаги алоқани кўпдан бери сезишарди. Лекин назарга илмас даражада оз шу буғланишни аниқ ва тез ўлчай оладиган метод йўқ эди.

Белоруссиялик олимларнинг прибори бир неча секунд ичида ғоят аниқ ўлчашга имкон беради. Датчик барг юзига яқинлаштирилиши билан барг буғлатаётган сув буғи электр занжири қаршилигини ўзгартиради ва шу заҳоти жавоб қайтаради. Янгиликнинг конструкцияси содда.

НАЗОРАТЧИ ЛАЗЕР

Украина ССР Фанлар академияси радиофизика ва электроника институтининг олимлари лазерни энергетикада хизмат қилишга мажбур этдилар, шу тахлитда ҳар йили минглаб тонна кўмир тежашни мўлжалладилар.

Кўпгина иссиқлик электростанцияларида турбиналарни ҳаракатга келтирувчи буғ ҳосил қилиш учун кукунга айлантирилган ёқилғи ёқилади. Шунда кўмир чангининг катталиги ёниш режимига мувофиқ келиши зарур. Лазер шу чанг катта-кичиклигини назорат қилиб туради. Нур тарами чанг қувурининг шаффоф деворига йўналтирилади. Махсус қурилма қозонларнинг ўтхонаси сари учаётган чанг зарраларининг ёрқин шуъласини қайд этиб туради. Оператор кўмирнинг туюлиш сифати тўғрисида бетўхтов келаётган маълумотларни назарда тутиб, ёқилғи ёниш режимига ўз вақтида тузатиш киритади. Электрон ҳисоблаш машинаси эса одам аралашувисиз шундай тузатиш киритиб тура олади.

Харьков областидаги Змиев ГРЭСида лазер контролери жорий этила бошланди. Харьковликларнинг техника янгилиги ёқилғини анча тежашидан ташқари яна бир фазилатга эга. У атмосферага чанг чиқаришни ғоятда чеклашга, электростанциялар яқинидаги ҳаво ҳавзасини тоза сақлашга имкон беради.

ТАСС.

ТАНАФФУС БОШЛАНДИ

Чим устида ҳоккей бўйича мамлакат чемпионатининг олий лигасида қатнашаётган Бокунинг «Буревестник» ва Ульяновскнинг «Волга» командалари 7 ва 8 август кунлари Боку шаҳрида беллашдилар. Биринчи учрашув 3:0, иккинчи учрашув эса 1:0 ҳисобида «Буревестник» командаси фойдасига ҳал бўлди.

Ҳозир хоккей чемпионатида танаффус эълон қилинди. Чемпионат ўйинлари 30 августдан тикланади. Биринчилик учун яна 20 та учрашув ўтказилиши лозим.

Ҳозирча Олмаотанинг «Динамо» командаси 40 очко билан турнир жадвалини бошқариб турибди. Иккинчи ўринда эса 30 ўйиндан 38 очко тўплаган Свердловскнинг СКА командаси боряпти. Куйбишевнинг «Труд» командаси эса учинчи ўринни эгаллаб турибди.

Андижоннинг «Меҳнат» командаси чемпионатда 32 ўйин ўтказиб, 26 очко тўплади. Андижонликлар турнир жадвалидан 8 ўринни эгаллашган.

Танаффус вақтида энг кучли хоккейчиларимиз СССР терма командаси составида 13 ва 14 август кунлари сафарда Финляндия терма командаси билан ўртоқлик учрашувини ўтказадилар. Шундан кейин Ригада қитъалараро биринчиликнинг саралаш турнири учун Швеция, Бельгия терма командалари билан беллашадилар. Латвия пойтахтида эса 19 ва 21 август кунлари чим устида ҳоккей бўйича 1978 йили Германия Федератив Республикасида ўтадиган Европа чемпионати финалида қатнашиш ҳуқуқини берувчи ягона йўлланма учун кураш ўтказилади. Шу йилнинг сентябрь ойида СССР терма командаси Димда квалификациялашган жаҳон чемпионати турнирида қатнашади.

ҲАР ТЎҒРИДА

✦ Бир вақтлар Мадридда жуда ғалати газета нашр этилган. Бу газетанинг тексти сурп дастрўмолга босилган. Бўёқ ўрнида эса ювса тез кетадиган сиёҳдан фойдаланилган. Ўқувчилар шу газетада босилган ахборот билан танишгач, уни бир марта ювиб ташлаб, дастрўмол ўрнида ишлатаверишган.

✦ Эсперанто тилини 1887 йилда польшалик врач Людвиг Змонгоф жорий этган эди.

Халқаро тил ҳисобланмиш эсперантога қизиқувчиларнинг тобора ортиши матбуотда ҳам ўз ифодасини топмоқда. Ҳозир мазкур тилда қарийб 100 журнал, шу жумладан «Польша», «Ҳозирги Болгария» деган журналлар нашр қилиняпти.

✦ Югославиянинг Словения вилоятида тоғ оралиғига жойлашган бир кўл бор. Унинг туби ва четларида ғўрт юзта воронкасимон тешик бор. Кўл суви бу тешиклардан ёз ва қиш ойларида қаёққадир ғойиб бўлиб, баҳор ва кузда балиқларга тўлган ҳолда яна қайтиб келади. Баъзан у йилига уч-тўрт марта ҳам «саёҳат» қилиб қолади.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*

1 сентябрь яқинлашмоқда

«ЧИЛОНЗОР» САВДО МАРКАЗИГА

МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ

Бу йирик универсал магазинининг биринчи қаватида сизга керак бўладиган мактаб-ёзув ва идора ашёларининг барчасини сотиб оласиз:

ўқувчиларнинг катакли ва бир чизиқли дафтарлари, расм ва чизмачилик учун альбомлар, шарикли ва пероли ручкалар, оддий ва рангли қаламлар, бўёқлар, чизғичлар, резинкалар, қаламдонлар, готовальнялар, чизмачилик тўпламлари, портфеллар, ранецлар, папкалар, пионер галстуклари ва бошқалар бор.

САВДО ЗАЛИНИНГ ИККИНЧИ ҚАВАТИДА
ҲАР КУНИ КЕНГ ҚУЛАМДА

ўғил ва қиз болалар учун ёзлик ва қишлик формалар, ўғил ва қиз болалар учун барча размер ва рангдаги кузги-қишки пойафзаллар,

трикотаж буюмлар — свитерлар, жемперлар, кофталар, шимлар, шимли костюмлар, спорт костюмлари, курткалар, пайпоқлар, носкилар, гольфилар, лентaлар, ёқалар бор.

ҲУРМАТЛИ ЎРТОҚЛАР!

Фарзандларингизга буюмлар сотиб олишни кейинги кунларга қолдирманг!

«ЧИЛОНЗОР» САВДО МАРКАЗИГА
ХУШ КЕЛИБСИЗ!
«ЧИЛОНЗОР» — САВДО МАРКАЗИ
«УЗТОРГРЕКЛАМА».

ВАҚТ ТЕЗ ЎТМОҚДА. ЎҚУВЧИЛАРНИНГ КАНИКУЛИ ЯҚИНДАГИНА БОШЛАНГАНДЕК ЭДИ, МАНА АВГУСТ ҲАМ КЕЛДИ.

ҚАДРДОН ЎРТОҚЛАР!

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИ —
1 СЕНТЯБРЬ БОШЛАНИШИГА
САНОҚЛИ КУНЛАР ҚОЛГАНЛИГИНИ
СИЗЛАРГА ЭСЛАТИШГА ШОШИЛАМИЗ.

«ТАШПРОМТОРГ»НИНГ МАГАЗИНЛАРИ

БОЛАЛАРНИНГ МАКТАБГА
ТАРАДДУД КЎРИШИГА
ЁРДАМ БЕРАДИ.

Магазинларда ташкил этилган мактаб бўлимларида спорт костюмлари, спорт шимлари, майкалар, трусилар, носкилар, ёқалар, лентaлар сотиб олиш мумкин.

МАГАЗИНЛАРНИНГ АДРЕСЛАРИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАМИЗ:

2— Вокзалолди майдони;
5— Сергели посёлкаси;
17— Янгиобод уй-жой массиви;
19— Рисовая кўчаси;
20— «3-Қуйлиқ» массиви, 33-уй;
42— «Совғалар» — Чилонзор массиви, 5-квартал;
48— «Бахт» — Ш. Руставели кўчаси, 110-уй;
49— Фарҳод ярмаркаси;
60— «Синтетика»— Чилонзор массиви, 8-квартал;
65— Фарҳод ярмаркаси;
67— Ғ. Ғулом кўчаси;
73— Носиров кўчаси;
74— ТашГРЭС уй-жой массиви;
99— «Совғалар» — Луначарский шоссеси, 123-уй;
117— 4-уй-жой шаҳарчаси;
147— Генерал Узоқов кўчаси;
154— Октябрь бозори.

ХАРИДИНГИЗ БАРОРИДАН КЕЛСИН!

«ТАШПРОМТОРГ»

«УЗТОРГРЕКЛАМА»

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИ

1977—78 ЙИЛ ТЕАТР МАВСУМИ ОЧИЛАДИ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

20|VIII да — Дилором.
21|VIII да— Севги тумори.
23|VIII да —Флория Тоска.
24|VIII да— Севги ҳақида қисса.
25|VIII да Князь Игорь.
26|VIII да— Бир актли балетлар.
27|VIII да— Сўғд элининг қоплони (премьера).
28|VIII да— Спартак.
30|VIII да— Риголетто.
31|VIII да — Жизель.
Спектакллар соат 19.00 да бошланади.
Олдиндан билет сотиш кассаси ишлайди.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11|VIII да **Уйланиш,** 12|VIII да **Оловни ташлама, Прометей!**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Москва цирки артистларининг гастроллари — «Сувда цирк» аттракциони.

КИНО

11 АВГУСТ

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Синдбоднинг олтин саёҳати; Олтин безгак** (кечқурун).

Синдбоднинг олтин саёҳати; Олтин безгак — БИЛИМЛАР УЙИ (16, 18.30), «ЧАЙКА», «НУКУС» (кечқурун).

Номус масаласи — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Стажер— «ВОСТОК» (кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Синдбоднинг олтин саёҳати; Олтин безгак — «ФЕСТИВАЛЬ» (21.15).

Номус масаласи — «ХИВА» (21.15).

12 АВГУСТДА

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «ҚОЗОҒИСТОН», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» — **Синдбоднинг олтин саёҳати; Олтин безгак** (кундуз ва кечқурун).

Балоғатга етмаган ёшлар — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ВОСТОК», ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Стажер — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Синдбоднинг олтин саёҳати; Олтин безгак — «ФЕСТИВАЛЬ» (21.00).

Оилавий мелодрама — «ХИВА» (21.00).

57-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юрти
1977—1978 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқувчилар металл бўйича токарь, фрезерчи, мебелсоз, дурадгор, электр-газ пайвандчи, саноат асбоб-ускуналари ремонти бўйича механик-слесарь, кабель ишлаб чиқариш электромонтёри касбларини эгаллаб чиқадилар.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 3 ЙИЛ.

Билим юртига 8 синф маълумотидаги йигит-қизлар қабул қилинади.

Ўқишни тамомлаганларга ўрта ҳунар-техника билим юртини тамомлаганлик ҳақидаги диплом берилади.

МАШҒУЛОТЛАР —1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ўқувчилар бепул кўчалик ва иш кийим-бошлари ҳамда уч маҳал иссиқ овқат билан таъмин этиладилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар олий ўқув юртларининг кундузги бўлимига билим юртини тугатгандан кейин мажбурий ишлаб бериш стажисиз ўқишга кириш ҳуқуқидан фойдаланадилар.

БИЛИМ ЮРТИДАГИ ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар — 164, «Височовольтний» массиви, 3-сектор (19, 41-автобусларнинг «7-поликлиника» бекати).

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

11 АВГУСТ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.00 «Шахмат мактаби». Ёзги туркум. 7-кўрсатув. 18.30 Болалар учун эртак. 19.00 Янгиликлар. 19.15 Халқаро конкурслар лауреати В. Фельцман чалади. (Фортепьяно). 19.50 «Конституция лойиҳаси ҳақида суҳбатлар». 3-кўрсатув. «Давлат ва шахс». Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи Л. А. Воснесенский олиб боради. Кўрсатувда юридик фанлари доктори, профессор М. А. Крутоголов иштирок этади. 20.20 «Ўқитувчи». Бадиий фильм. 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Олтин ноталар». ГДРдан олиб кўрсатилади. 23.10 Энг кучли совет гимнастларининг чиқиши. 24.00 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 «Қирол ва қовунлар». Болалар учун мультфильм. 18.45 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Биз — 70-йиллар комсомоллари» (рус.). 19.15 «Жанговар постда» (рус). 19.45 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 20.00 П. Қодиров. «Яйра институтга киради». Телевизион миниатюралар театрининг спектакли. 20.45 «Тасаввуримдаги олам». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси («Ўзбектелефильм») 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Қизлархон Дўстмуҳамедова ва Абдулла Бозоров концерти. 22.00 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Ўзбекистон чорвадори». 22.50 «1943 йил ёзи». Бадиий фильм. 24.00 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 Болалар учун фильм. 19.35 «Чинор». Телевизион бадиий фильм. 3-серия (рус.). 20.35 Тошкент янгиликлари. 20.55 «Виталий Бианки». Телевизион ҳужжатли фильм. 21.45 «Классик куй саҳифалари». Опералардан ариялар.

12 АВГУСТ — ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

15.00 «Буюк бунёдкорлик кундалиги». Кинопрограмма. 15.55 «Ф. И. Тютчев». 16.40 Болалар учун. «Кешка ва унинг дўстлари ҳақида ҳикоялар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия. 18.00 «Гуча нимаси билан машҳур». Югославиядаги шаҳар ҳақида телевизион ҳужжатли фильм. 18.10 «Орлёнок» телестудиясининг концерт зали. 19.00 Янгиликлар. 19.10 «Расмларда қуёш акси бор». 19.30 «Москва ва москваликлар». СССР Конституцияси лойиҳасининг муҳокамасида КПСС Совет район комитетининг биринчи секретари В. А. Королева, М. И. Калинин номли камвол-йигирув фабрикасининг тўқувчиси, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Олий Советининг депутати М. С. Иванникова, Совет районининг ёш коммунистлари, металлургия илмий-тадқиқот институтининг директори, академик А. И. Целико, РСФСРда хизмат кўрсатган рассомлар И. М. Рукавишников ва А. М. Филиппова ўртоқлар иштирок этадилар. 20.05 СССР халқ артисти Б. Штоколов куйлайди. 20.45 «СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қиламиз». СССР Юстиция министри В. И. Теребилов сўзи. 21.00 «Бизнинг биография. 1962 йил». 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Артлото». Эстрада программаси. 23.45 «Олимпиада—80» 00.30 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Болалар учун. «Биз қувноқ ва шодон яшаймиз». 11.55 СССР Ички ишлар министрлиги ички қўшинлари вокал-чолғу ансамблининг концерти (рус.). 12.35 «1943 йил ёзи». Бадиий фильм. 13.45 «Санъат ғунчалари» (такрорий кўрсатув).

18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Касбим— фахрим». 19.00 «Ҳаёт каби барҳаёт». Илмий-оммабоп программаси (рус.). 19.30 «СССР Конституцияси лойиҳасининг умумхалқ муҳокамаси». 19.45 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 20.00 «Оламга саёҳат». 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 Самарқанд Давлат опера ва балет театри артистларининг концерти. 22.00 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.30 Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига. «Ташаббускорлар ҳузурида». 1-кўрсатув. 22.45 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. «Александр Невский». Бадиий фильм (рус.). 00.30 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 Болалар учун фильм. «Қуён карам». 19.15 «Нина». Бадиий фильм. 20.30 Тошкент янгиликлари. 20.50 Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига «Ғазалкент мармари».

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ГСП, ТОШКЕНТ, ЛЕНИН ПРОСПЕКТИ ,41-УЙ.

Р— 13360. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. «Правда Востока» кўчаси, 26. ИНДЕКС 64579. Нашр Г—3117.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33-02-49 дан 33-02-58 гача. Эълонлар бўлими — 33-81-42.